„NIWA“ TYGODNIK BIAŁORUSKI — CENA 60 gr

Ніва

N– 4(100) БЕЛАСТОК, 26 СТУДЗЕНЯ 1958 г. ГОД III

У Беластоку паклікана Камітэт пабудовы помніка Кастусю Каліноўскаму

20 студзеня г. г. у Беластоку адбылося арганізацыйнае пасяджэнне Камітэта пабудовы помніка Кастусю Каліноўскаму.

На пасяджэнне прыйшлі прадстаўнікі навукі, культуры ваяводскіх улад, палітычных арганізацыяў і грамадскія дзеячы.

Пасяджэнне адкрыў старшыня Прэзідыума Ваяводскай рады нарадовай у Беластоку — Станіслаў Юхніцкі.

— Настаў час — гаварыў м. інш. таварыш Юхніцкі, — каб грамадскасць Беласточчыны ўвекавечніла памяць нашага выдатнага земляка — героя беларускага і польскага народаў, які ўзняў барацьбу супраць царызма «за вашу і нашу вольнасць».

З цікавым дакладам на тэму дзейнасці Кастуся Каліноўскага выступіў пісьменнік Юзэф Кавальскі. Пасля даклада ўзніклі спрэчкі — як найлепш увекавечніць памяць Кастуся Каліноўскага.

Перадусім, пастаноўлена назваць імям К. Каліноўскага новапабудаваную школу ў Мастаўлянах, дзе ён нарадзіўся і ўстанавіць там мемарыяльную дошку. Пастаноўлена звярнуцца да Прэзідыума Гарадской рады нарадовай у Беластоку, каб адну з вуліц у горадзе назваць ім. Кастуся Каліноўскага.

Вырашана таксама распачаць дзейнасць дзеля атрымання сродкаў на пабудову помніка Кастусю Каліноўскаму ў постаці Дома народнай творчасці, які-б быў названы імям Кастуся Каліноўскага, дзе-б гуртавалася праца польскіх і беларускіх самадзейных калектываў і ладзіліся-б іншыя культурныя мерапрыемствы.

У заключэнні пасяджэння выбрана 30-асабовы Камітэт, які ўзначаліў старшыня Ваяводскай рады ў Беластоку, Станіслаў Юхніцкі.

У сувязі з выхадам 100-ага нумара „Нівы"

Юбілейныя пажаданні

АД СТАРШЫНІ ПА СПРАВАХ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ МЕНШАСЦЕЙ ПРЫ ЦК ПЗПР

Пасля Кастрычніка шмат чаго зроблена і выдатна пашырана магчымасці ў галіне развіцця беларускай культуры, мовы і асветы.

Гэта добры фундамент для сардэчнага братэрскага сужыцця беларусаў і палякаў — сыноў адной краіны, якія супольна будуюць сваю соцыялістычную Айчыну — Народную Польшчу.

Жадаю «Ніве», каб пладатворна служыла гэтай ідэі нашага братэрства.

Варшава 17.I.1958

ЕЖЫ ШТАХЭЛЬСКІ

ТАВАРЫШУ
ГЕОРГІЮ ВАЛКАВЫЦКАМУ
ГАЛОЎНАМУ РЭДАКТАРУ
«НІВЫ»

У сувязі з выйсцем у свет 100-га юбілейнага нумара «Нівы» перасылаю Вам асабіста, усяму Калектыву Рэдакцыі і чытачам Вашага часопіса самыя сардэчныя пажаданні плённай працы на ніве распаўсюджвання дружбы паміж польскім і беларускім народамі.

Жадаем, каб выдаваны Вамі часопіс яшчэ лепш знаёміў нашае грамадства з жыццём і працай беларусаў, пражываючых у Польшчы, прычыняючыся да ўмацавання сапраўднай і глыбокай дружбы.

ТАДЭУШ КСЁНЖЭК

Сакратар Галоўнага Праўлення Таварыства польска-совецкай дружбы

АД СТАРШЫНІ КАМІСІІ ПА СПРАВАХ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ МЕНШАСЦЯЎ КВ ПЗПР У БЕЛАСТОКУ

З выпадку сотага нумара «Нівы», ад імя Камісіі па справах нацыянальных меншасцей пры КВ ПЗПР і ад сябе асабіста, ад усяго сэрца жадаю рэдакцыі далейшага развіцця і творчых дасягненняў у развіцці багатай беларускай культуры.

Усім супрацоўнікам, чытачам і прыхільнікам «Нівы» жадаю самых лепшых поспехаў у працы і шмат шчасця ў асабістым жыцці.

ЯН СЕНКЕВІЧ

Беласток 20.I.1958.

АД МІНІСТЭРСТВА АСВЕТЫ

Карыстаючыся выпадкам юбілею «Нівы», хочацца шчыра пажадаць рэдакцыі і Беларускаму таварыству далейшых поспехаў у працы за абарону правоў беларускага насельніцтва да роднай культуры і ў паглыбленні братэрскага супрацоўніцтва і дружбы паміж беларускім і польскім народамі.

Асабіста жадаю, каб «Ніва» і надалей жыва цікавілася справамі беларускай асветы ў Польшчы, і ў далейшым цесна супрацоўнічала з настаўнікамі і асветнымі ўладамі дзеля паляпшэння і развівання беларускай асветы.

СТАНІСЛАЎ МАЎЭРСБЭРГ

Начальнік Аддзела школ з непольскай мовай навучання ў Міністэрстве асветы.

Варшава. 18.I.1958 г.

Радасны юбілей

Здаецца, яшчэ зусім нядаўна ўсхваляваныя да крайнасці, аддавалі мы чытачам першы нумар «Нівы» і прасілі іх падтрымкі.

Хвалявала нас перадусім пытанне: як чытач успрыме газету, ці палюбіць яе, ці назаве сваёй? Прасілі мы падтрымкі, бо ведалі, што калі яе не будзе, нічога самі не зробім. І ў сэрцы пацічотна гадавалі надзею: палюбяць, падтрымаюць...

Не памыліліся. І цяпер, калі святкуем свой радасны юбілей, ад усяго сэрца складаем падзяку чытачам за тую любоў і падтрымку, якая была нашым неадлучным спадарожнікам ад першага да сотага нумара. Верым, што і далей яна будзе нашым самым блізкім другам.

СТО НУМАРАЎ! Многа гэта ці мала?

Многа, бо ішлі мы нявопытныя праз цяжкі адрэзак дарогі, часта ішлі вобмацкам, спатыкаліся, змагаліся са шматлікімі перашкодамі, але з напрамку не збіліся. Мала, бо яшчэ перад намі толькі непрацярэбленай дарогі.

Калі арганізавалася рэдакцыя, шмат было такіх, якія казалі: — «Нічога з гэтага не выйдзе, не выпусцяць яны ніводнага нумара». Калі выпусцілі першы нумар, тыя самыя «прарочылі»: — «Найвышэй вытрымаюць тры нумары, духу не хопіць». Потым былі другія тэрміны нашай капітуляцыі, а мы тымчасам пер'ем абрасталі і не толькі не капітулявалі, але значна ўмацавалі свае пазіцыі. Цяпер з гэтых «прарокаў» мы можам толькі пасмяяцца.

Амаль 8.000 лістаў, якія атрымалі мы ад чытачоў на працягу гэтых двух гадоў, умацавалі ў нас веру ў слушнасць нашай працы. Гэтыя лісты з'яўляюцца доказам, што «Ніва» у жыцці беларуса ў Польшчы, як хлеб — рэч неабходная.

Хоць чытачы празмерна нас хваляць, не зазнаемся, бо ведаем колькі яшчэ маем недахопаў і пахвалы чытачоў, тлумачым вялікай прагнасцю роднага слова, замілаваннем да родных абычаяў і культуры. І гэта нас радуе.

Але не толькі прагнасць роднага слова, роднай культуры з'еднала нам чытачоў. Сотні ўладжаных намі спраў, з якімі звяртаюцца штодзённа да нас чытачы, наблізілі чытачоў да нас і нас да чытачоў, да іх жыцця. І гэтым мы ганарымся.

Усё больш гуртуецца вакол «Нівы» беларуская інтэлігенцыя, з кожным нумарам пашыраецца аўтарскі актыў, выяўляюцца новыя таленты. І гэта кажа нам глядзець у будучыню аптымістычна.

Аптымізмам напаўняюцца і нашы сэрцы, калі бачым вялікія клопаты партыі і народнай улады ва ўзніманні культурнай цаліны сярод нацыянальных меншасцяў, калі бачым, што і ўся прагрэсіўная грамадскасць нашай краіны не абыякава ставіцца да спраў нацыянальных меншасцяў, і аказвае нам падтрымку.

Усё гэта забавязвае нас пакласці яшчэ больш намаганняў для агульнай справы перабудовы жыцця, суадносін між людзьмі, каб нашае жыццё было лепшае, справядлівейшае, а адносіны між адным чалавекам і другім апіраліся на ўзаемнай пашане, не гледзячы на тое, хто ён — беларус, паляк, украінец, ці хто іншы.

Усё гэта забавязвае нас жыць турботамі і думкамі народа, і мець адну мэту — служэнне яму. Іншых мэт у нас няма і быць не можа.

Уступаючы ў новую сотню, ведаем, што і гэты адрэзак нашай дарогі не будзе ўсланы ружамі, але верым, што будзе ён куды лягчэйшы ад пройдзенага; спадзяемся, што непараўнальна ўзрасце лік нашых чытачоў і супрацоўнікаў, а таксама пашырыцца абсяг нашай дзейнасці; запэўняем, што дадожым максімум намаганняў, каб «Ніва» была цікавейшай і незаступнай у штодзённым жыцці кожнага беларуса у Польшчы.

Тут родзіцца «Ніва»

фота — І. Р.

Дэбаты Сейма над праектам бюджэта на 1958 год

21 студзеня г. г. распачалося першае ў гэтым годзе, а 13 у другой кадэнцыі пленарнае пасяджэнне Сейма Польскай Народнай Рэспублікі. На пасяджэнне прыбылі члены Дзяржаўнай Рады са старшынёю Аляксандрам Завадскім і члены ўрада з прэм'ерам Юзэфам Цыранкевічам на чале.

На пасяджэнне сабралося таксама шмат прадстаўнікоў друку — як з краіны, так і з-заграніцы.

Абрады адкрыў маршал Сейма Чэслаў Выцэх. Палата зацвярдзіла прапанаваны Прэзідыумам Сейма парадак дня.

У парадку дня былі пастаўлены наступныя справы.

1) Прадстаўленне прысутным праекта пастановы адносна бюджэта на 1958 год.

2) Справаздача Камісіі актаў правасуддзя аб урадавым праекце пастановы адносна прысвячэння большай увагі да справы забеспячэння ад знішчэння дзяржаўнай маёмасці.

3) Справаздача Камісіі нацыянальнай абароны і Камісіі актаў правасуддзя аб праекце пастановы ўрада адносна змянення некаторых законаў вайсковага крымінальна - працэсуальнага кадэкса.

Землетрасенне ў Перу

У Перу адбылося вялікае землетрасенне, у выніку якога, згодна з папярэднімі афіцыяльнымі данымі, загінуў 21 і ранена90 чалавек. Землетрасенне нанесла вялікую матэрыяльную шкоду. У некаторых раёнах краіны разбурана да 80 працэнтаў усіх будынкаў.

Новае парушэнне граніцы Туніса Французскімі войскамі

Паводле паведамлення агенцтва Франс Прэс з Туніса, група французскіх ваеннаслужачых на чатырох аўтамашынах перасекла алжыра - тунізкую граніцу ў раёне Ле-Кефа і паглыбілася на тунізкую тэрыторыю на 500 метраў.

Больш чым 800.000 служачых і іншага гарадскога насельніцтва Кітая заявіла сваю гатовасць прыйсці з дапамогай вёскам.

На здымку: група партыйнных і маладзёжных дзеячоў вяртаецца з працы разам з мясцовым сялянствам.

Фото — ЦАФ

Усякая ўсячына

Сумная статыстыка

Як паведамляе УНЭСЦО 600 мільёнаў дзяцей на зямлі не даядае. Статыстыка датычыць перад усім Азіі, Афрыкі і Паўднёвай Амерыкі.

З'ява гэтая выступае і ў некаторых краінах Еўропы, як: Італія, Гішпанія і Турцыя. Што дзесятае дзіцё ўмірае не дажыўшы аднаго года з прычыны недакармлення і адсутнасці найбольш прымітыўных сродкаў гігіены.

Няўдача

Дунка Ігансэн, якая праз некалькі гадоў дэманструе ў цырку язду матацыклам па «сцяне смерці», пацярпела няўдачу. Яна не здала экзамену, які вымагаецца да атрымання права кіравання матацыклам, бо не ведала дастаткова правіл руху. Відавочна ездзіць па вуліцы больш небяспечна, чым па «сцяне смерці».

І нагамі можна іграць

Радэзійчык ...ай Нэвэля нападзіўся калекай ў сям'і беднага рабочага. Ён мае паралічаваныя рукі. Не маючы магчымасці вучыцца ў школе, ані працаваць, пачаў вучыцца нагамі іграць на гітары. Дайшоў да такіх вынікаў, што з'яўляецца дасканалым музыкантам.

Клопаты місіянераў

Амерыканскія місіянеры пераклалі біблію на эскімоскую мову. Пры перакладзе сустрэліся з сур'ёзнымі труднасцямі. Не маглі прыкладам перакласці слова «баранчык». Справа ў тым, што эскімосы спакон вякоў не гадуюць авечак, затым не маюць і не ведаюць слова «баранчык».

Па доўгіх разважаннях місіянеры пераклалі гэтае слова як «цюленя».

За рубяжом

Новы ўрад Камбоджы

Як перадае карэспандэнт агенцтва Франс Прэс з Пном-Пеня, там сфарміраван новы ўрад, на чале з былым старшынёй вышэйшага каралеўскага савета Пен Ноутхам. У склад новага кабінета Камбоджы ўваходзяць 6 міністраў.

Новая канфіската органа Саюза комуністычнай моладзі Францыі

Па распараджэнню ўрада французскія паліцэйскія ўлады зноў канфіскавалі апошні нумар штотыднёвага органа Саюза камуністычнай моладзі Францыі — «Авангард». Поводам для гэтага паслужыла апублікаванне на старонках штотыднёвіка адозвы групы дэмабілізаваных французскіх салдат, якія вярнуліся з Алжыра.

Кітайская ваенная дэлегацыя добрай волі ў Індыі

З Пекіна ў Індыю па запрашэнню ўрада Індыі вылецела кітайская ваенная дэлегацыя добрай волі ў складзе 12 генералаў і афіцэраў арміі, флоту і авіяцыі. Дэлегацыю ўзначальвае маршал Кітайскай Народнай Рэспублікі Е Цзянь-ін.

Перагаворы паміж Лаосам і ЗША

У Вашынгтоне закончыліся перагаворы паміж прэм'ер-міністрам Лаоса прынцам Сувана Фума і кіруючымі дзеячамі ЗША. Як адзначаецца ў камюніке, апублікаваным дзяржаўным дэпартаментам, у час перагавораў былі абмеркаваны праблемы, якія «узаемна цікавяць абодва бакі».

Да наведання Першым сакратаром ЦК КПСС тав. М. С. Хрушчовым Польскай Народнай Рэспублікі

У час знаходжання на адпачынку ў раёне савецка - польскай граніцы Першым сакратаром ЦК КПСС тав. М. С. Хрушчовым было атрымана запрашэнне ад першага сакратара ЦК Польскай аб'яднанай рабочай партыі тав. У. Гамулкі і старшыні Савета міністраў тав. Ю. Цыранкевіча наведаць Польскую Народную Рэспубліку.

У час трохдзённага знаходжання ў Польскай Народнай Рэспубліцы тав. М. С. Хрушчоў меў гутаркі з кіруючымі дзеячамі партыі і ўрада Польскай Народнай Рэспублікі, якія праходзілі ў сардэчнай і дружалюбнай абстаноўцы. (ТАСС)

Цікавасць у Англіі да навукова тэхнічных дасягненняў Совецкага Саюза

Кансерватыўная газета «Дэйлі тэлеграф энд морнінг пост» паведамляе, што спецыяльны аддзел дэпартамента навуковых і прамысловых даследаванняў пачаў шырокае распаўсюджанне сярод англійскіх спецыялістаў савецкай навукова - тэхнічнай літаратуры. Палітычны аглядальнік газеты падкрэслівае, што ў Англіі праяўляецца вялікая цікавасць да дасягненняў савецкіх вучоных. У рэдакцыйным артыкуле газеа ўказвае, што ўладам даўно трэба было-б заняцца распаўсюджаннем такой літаратуры і што гэтую справу трэба ўсямерна расшыраць, паколькі «рускія абагналі Захад у многіх галінах».

Павышэнне тавараабароту паміж Венгрыяй і Югаславіяй

У Будапешце падпісан пратакол аб таваraабмене паміж Венгрыяй і Югаславіяй на 1958 год і зацверджаны спісы тавараў. Тавараабарот складзе прыкладна 20 мільёнаў долараў з кожнага боку. Гэта значна перавышае аб'ём тавараабароту ў мінулыя гады.

Адказ Заходніх дзяржаў на прапановы СССР

Прапановы Булганіна ў пасланні ад 10 снежня 1957 года, аб якіх мы пісалі ў папярэднім нумары нашага штотыднёвіка, і план Рапацкага адносна ўтварэння ў Цэнтральнай Еўропе зоны, свабоднай ад ядзернай зброі, выклікалі зацікаўленне ва ўсім свеце і непакой сярод урадавых кол заходніх дзяржаў.

Мінулым тыднем прэзідэнт ЗША, Эйзенхауэр, прэм'ер французскага ўрада Гілард і прэм'ер-міністр Вялікабрытаніі Макмілан далі адказ на гэтыя прапановы.

Канцлер Адэнауэр выступіў 15 г. месяца з прамовай па радыё, у якой таксама выказаў свае думкі ў адносінах да паслання Булганіна.

Адносіны ўсіх кіраўнікоў да прапановы Булганіна зводзяцца ў асноўным да аднаго — яны згодны з думкай Эйзенхауэра і не выказваюцца нічым новым за справай аслаблення міжнароднай напружанасці і адхілення агрэсіі.

А вось некаторыя аргументы і прапановы Эйзенхауэра, моцна падтрымліваныя, як кажуць на Захадзе, Далесам і манапалістычнымі коламі, што імкнуцца раздзьмуць новую вайну.

Па думцы Эйзенхауэра, справу прапанаванага Совецкім урадам дагавору аб ненападзенні паміж дзяржавамі НАТО і дзяржавамі Варшаўскага дагавору, як і справу заказу ўжывання ядзернай зброі, вырашаюць адпаведныя пастановы Хартыі НЗ, у выніку чаго, няма патрэбы шукаць новых, так сказаць, абавязацельстваў. У такім-жа духу ён выказаўся аб сугестыі совецкага ўрада адносна таго, каб СССР і ЗША пракламавалі развіццё дружалюбных суадносін і мірнага супрацоўніцтва. Адклікаючыся на Хартыю НЗ Эйзенхауэр, зразумела, не аказваецца нічым новым; Хартыя НЗ існуе ўжо колькі часу і законы не былі не аднойчы парушаны большасцю дзяржаў — членаў ААН, якія знаходзяцца пад уплывам ЗША. СССР дамагаецца больш эфектоўнай гарантыі. Такой гарантыяй, несумненна, было-б заключэнне, паміж дзяржавамі НАТО і дзяржавамі Варшаўскага пагаднення, дагавору аб ненападзенні і мірным супрацоўніцтве.

У пасланні Булганіна, заключалася прапанова Совецкага ўрада аб правядзенні нарады на вышэйшым узроўні для абмеркавання неадкладных міжнародных праблем.

І ў гэтым выпадку — Эйзенхаўэр заняў рэзка адмоўную пазіцыю адносна прапаноў Совецкага ўрада, якая выключае магчымасць сустрэчы кіраўнікоў зацікаўленых дзяржаў на бліжэйшую будучыню. З мэтай, нібыта, падрыхтавання да правядзення нарады на вышэйшым узроўні, Эйзенхауэр прапануе дыпламатычны абмен думкамі, адносна некаторых праблемаў, паміж міністрамі замежных спраў зацікаўленых у гэтым дзяржаў, што, зразумела, «адцягне» тэрмін нарады.

Эйзенхаўэр ставіць прапановы, на якія абсалютна нельга згадзіцца. Ён стаіць на пазіцыі, каб на нарадзе на вышэйшым узроўні, калі гэткая будзе, абмеркаваць так званую справу Усходняй Еўропы — маецца на ўвазе краіны народнай дэмакратыі. Як вядома, народы гэтых краін выбралі шлях пабудовы соцыялізма, што і хвалюе, і псуе нервы заходнім урадавым колам, якія ўсё яшчэ спадзяюцца накінуць гэтым краінам, так як некалі намагаліся зрабіць гэта Совецкаму Саюзу, капіталістычную «свабоду» і таму пастаянна ўмешваюцца ва ўнутраныя справы будуючых соцыялізм дзяржаў. Разам з тым ён выказваецца за абмеркаваннем, падчас нарады на вышэйшым узроўні, германскай праблемы шляхам агульных выбараў — гэта метад пры дапамозе якога Эйзенхауэр спадзяецца накінуць для ГДР капіталістычны лад.

Як вядома, у Германіі фарміраваліся дзве дзяржавы аб розных палітычных, грамадскіх і гаспадарчых сістэмах, таму й механічнае вырашэнне германскай праблемы з'яўляецца немагчымым. Але кожны ведае, што адхіленне небяспекі халоднай вайны можна вырашыць у сучасны момант не «выцягваючы германскай праблемы. Немцы павінны самі вырашыць аб сваім лёсе, і несумненна, вырашаць.

Адказ заходніх дзяржаў на мірныя прапановы СССР выклікаў розныя водгукі. Характэрна выказаўся на гэтую тэму правадыр брытанскай Лейбер Партыі Гайтскель. На яго думку, адказ Захаду вельмі расчароўваючы, і, не столькі з прычыны таго, што ў ім сказана, скольkі з прычыны таго, што несказана — не заключае ён ні аднай новай, пазітыўнай прапановы мірнага характару.

УЛАДЗІМІР ЛЕБЯДЗІНСКІ.

Весткі з выбарчай кампаніі

Ужо толькі 7 дзён засталося да выбараў у нарадовыя рады.

На Беласточчыне, як і ва ўсёй краіне ў далейшым адбываюцца сустрэчы кандыдатаў у рады нарадовыя, са сваімі выбаршчыкамі. Апошнім часам, асабліва многа такіх сустрэч адбылося на Бельшчыне.

Першая сустрэча кандыдатаў з выбаршчыкамі ў Бельскім павеце, адбылася 16 студзеня ў Тапчэве. На ёй прысутнічалі кандыдаты ў Павятовую раду нарадовую: Міхась Тумаш — кіраўнік фінансавага аддзела ПРН у Бельску, Язэп Высоцкі — селянін з вёскі Маркава і Станіслаў Гурэцкі — дарожны майстар з вёскі Свярыды.

На сустрэчы, якая працягвалася да позняга вечара, жыхары Тапчэва высунулі шмат цікавых прапаноў, адносна далейшай працы ў новай радзе.

17 студзеня падобныя сустрэчы адбыліся ў Райску, Зубаве і Алендах.

У Райску, дзе прысутнічалі кандыдаты ў Павятовую раду нарадовую: сакратар прэзідыума ПРН у Бельску — Галоньчук і старшыня ГРН у Гацьках — Ракоўскі, сустрэча была вельмі цікавай. Выступаючы з прамовай на тэму дагэтуляшняй і будучай працы ПРН — Галоньчук, між іншым, паведаміў жыхароў Райска, што ў бліжэйшыя гады ПРН намерана арганізаваць у Райску, у будынках былога сельгаскааператыва (якія цяпер стаяць зусім не выкарыстаныя) прадпрыемства вырабу прадуктаў садавіны і агародніны. Дасць гэта магчымасць шырокага збыту гэтай сыравіны акалічнымі вёскамі, багатымі ў сады і агароды, а многія атрымаюць працу.

Жыхары Райска з вялікім задавальненнем прынялі гэтую прапанову.

18 студзеня сустрэчы кандыдатаў у Павятовую раду нарадовую з выбаршчыкамі адбыліся ў Рыбалах, Цялушках, Плёсках, Хойнаве, Рудцы, Фальках, Страблі і Малінаве.

Усе яны адзначаліся вялікім зацікаўленнем сярод выбаршчыкаў. Насельніцтва Бельшчыны разумее, што добрае жыццё кожнага жыхара павета залежыць ад будучай працы рады нарадовай, ад людзей, якія ў ёй знойдуцца, таму і вялікае зацікаўленне сустрэчамі з кандыдатамі.

Такія сустрэчы на Бельшчыне будуць адбывацца да канца студзеня.

* * *

Шмат сустрэч кандыдатаў з выбаршчыкамі ўжо адбылося на Сакольшчыне. Некалькі дзён таму, між іншымі, адбылася сустрэча ў вёсцы Кавалі ля Кузніцы. На ёй прысутнічалі: кандыдат у Ваяводскую раду нарадовую, камандзір атрада ВОП — Казімір Фарына; кандыдат у Павятовую раду нарадовую, капітан — Мыцка і сакратар Прэзідыума ПРН у Саколцы — Гаўра.

Падчас сустрэчы сяляне выступалі з цікавымі прапановамі адносна будучай працы нарадовай рады. Аднак былі і такія, што ў сваіх выступленнях пачалі наракаць на нібы зусім малую дапамогу дзяржавы сялянам.

Выступаючы з прамовай, сакратар Прэзідыума ПРН — Гаўра выказаў, што такія нараканні зусім беспадстаўныя. Між іншым паведаміў ён, што толькі адзін электрычны турбавузел, якім карыстаецца насельніцтва ўсёй Беласточчыны, каштуе дзяржаву 15 мільярдаў злоты. Тымчасам, сяляне толькі аднаго Сакольскага павета неаддалі дзяржаве падаткаў на суму 25 мільёнаў зл.

Сяляне Сакольшчыны толькі на скасаванні абавязковых паставак малака зыскалі 11 мільёнаў зл., льготы атрыманыя сялянамі ў зямельным падатку выносяць таксама 11 мільёнаў зл. На складчыны ПЗУ мінулым годам у Сакольскім павеце ўплочана толькі 3 мільёны злоты, а адшкадаванні выплачаныя праз ПЗУ сялянам гэтага павета ў гэтым-жа годзе складаюць лік 5 мільёнаў злоты.

Лічбы гэтыя найлепш сведчаць аб тым, што прэтэнзіі некаторых сялян да дзяржавы (што нібы яна зусім мала дапамагае вёсцы) зусім беспадстаўныя і нічым неабгрунтаваныя. І гэта, у канцы сустрэчы, выбаршчыкі з Кавалёў вельмі добра зразумелі. Таму ў заключэнні яны выказалі поўны давер сваім кандыдатам.

* * *

У павеце Дуброўскім сустрэчы кандыдатаў з выбаршчыкамі, у асноўным, адбываліся да 26 студзеня. Цікавая сустрэча з кандыдатам у Ваяводскую раду нарадовую — Марыяй Ждановіч і паслом у Сейм — Язвінскім адбылася ў вёсцы Неросьна.

* * *

Шмат сустрэч ужо адбылося ў Семятыцкім павеце. Адной з цікавейшых была свустрэча ў Семятычах, дзе прысутнічала, кандыдат у Ваяводскую раду нарадовую — З. Матэйчык.

* * *

Аднак найцікавейшыя і найбольш атракцыйныя сустрэчы адбываюцца ў Гайнаўскім павеце. Да такіх можна залічыць сустрэчу з рабочымі Прадпрыемства сухой дыстыляцыі дрэва ў Гайнаўцы, на якой прысутнічалі між іншымі, кандыдаты ў Ваяводскую раду нарадовую: Пятро Любенецкі і Лявон Паўлоўскі, кандыдаты ў Павятовую раду нарадовую: Пятро Тэафілюк, Марыя Яконюк, Міхась Роля і Тадэуш Прыбыш.

На гэтай сустрэчы між іншымі прысутнічала і выступала з цікавай прамовай член ЦК ПЗПР тав. Э. Арлоўская.

Ваяводскі Камітэт Фронта адзінства народу ў Беластоку, апошнім часам падрыхтаваў шмат прапагандовых, выбарчых матэрыялаў. Паветы Беластоцкага ваяводства атрымалі аднадзённыя газеткі і брашуры ў якіх пішацца аб дасягненнях на працягу трохгадовай працы нарадовых радаў, аб далейшых перспектывах паветаў і кандыдатах у рады нарадовыя.

Друкуецца таксама брашуру пад загалоўкам «Беласточчына пазаўчора, учора і сёння». Апрача гэтага незадоўга выйдуць з друку прапагандовыя плакаты, якія папулярызуюць кандыдатаў у рады нарадовыя.

(вб)

Квітней наша ніва

Супрацоўнікам і чытачам «Нівы»

У раллю, якую ўзварушыў араты
І сваім горкім потам арасіў,
Рукой сейбіта кідаем зярняты,
Чакаем, каб палетак наш расцвіў

Нас смуціць, што зярнятак яшчэ многа
Замест ў зямлю зараную, ўпадзе
На цаліну, мяжу, ці край дарогі
І ў пустазеллі дзікім прападзе.

Хай нас ад працы гэта не адстрашыць.
Не мала трэба нам яшчэ гадоў,
Каб першыя ўсходы нівы нашай
Шумелі гукам поўных каласоў.

Сейбіт, ты зможаш усяго дабіцца!
Зярняты поўнай жменяй рассявай,
А ніва нам, павер, закаласіцца
І прынясе багаты ураджай.

ВІКТАР ШВЕД

З жыцця БГ-КТ

За цяснейшую сувязь з беларускай вёскай

13 студзеня г. г. адбылося пасяджэнне Праўлення варшаўскага Аддзела Беларускага грамадска - культурнага таварыства з удзелам шырокага актыву. На гэтым пасяджэнні, між іншым, абмяркоўвалася справу слабой сувязі варшаўскага Аддзела з беларускімі вёскамі Беласточчыны. Гаварылася шырока аб тым, што беларусы, пражываючыя ў Варшаве з'яўляюцца адарванымі ад беларускага асяроддзя. У сталіцы нашай краіны згрупавана шмат беларускай інтэлігенцыі так старэйшага, як і малодшага пакалення. Гэтая інтэлігенцыя можа і павінна адыграць вялікую ролю ў развіцці культурнага і эканамічнага жыцця сярод беларускага насельніцтва ў Польшчы.

Падчас гарачых спрэчак, звярталася ўвагу на тое, што асабліва студэнты, якія вучацца на вышэйшых навучальных установах у Варшаве і часта выязджаюць да сваіх бацькоў — могуць многа дапамагчы беларускай вёсцы. Маюцца ўжо і пэўныя вопыты і дасягненні. Група студэнтаў з Варшавы прыняла ўдзел у грамадскіх сходах у некаторых вёсках Бельскага і Гайнаўскага паветаў. Расказваючы аб сваіх уражаннях вынесеных з гэтых сходаў, на якія прыехалі з жывым беларускім мастацкім словам і беларускай песняй, студэнты звярнулі ўвагу на тое, што ёсць яшчэ многа беларускіх вёсак на Беласточчыне, да якіх ніколі ніхто не заглянуў з беларускай паэзіяй і песняй.

Варшаўскія студэнты вельмі ўдзячны сялянам за надзвычай сардэчны прыём. Абяцаюць яны заглядаць часцей у беластоцкія вёскі, пераканаліся, што беларускае слова, з якім яны прыйшлі да гэтых сялян трапляе проста ў іх сэрцы.

На пасяджэнні пастаноўлена, што мастацкія групы, а таксама Варшаўскі беларускі хор будуць часта выязджаць у беларускія вёскі. Пастаноўлена таксама прыйсці з дапамогай беларускім школам. Варшаўскі аддзел ахвотна перадасць кніжкі з беларускай мастацкай літаратуры тым вясковым школам, якія гэтых кніжак найбольш патрабуюць.

Толькі цесная сувязь беларускай гарадской інтэлігенцыі, што расцярушаная па ўсёй нашай краіне — з беларускім асяроддзем, якім з'яўляюцца сотні вёсак Беласточчыны, можа запэўніць паступовы рост нашага культурнага і эканамічнага жыцця.

ВІКТАР ШВЕД

Юбілейныя пажаданні

Ад Галоўнага Праўлення Беларускага грамадска - культурнага таварыства

Пачынаючы сваю дзейнасць, як таварыства так і «Ніва», мелі шмат перашкод. Аднак перамагаючы іх можам паказаць паважныя поспехі. За двухгадовы перыяд супольнай працы саргaнізавана 30 мастацкіх калектываў, якія далі звыш трохсот выступленняў.

Аб выступленнях нашых калектываў было замешчана шмат артыкулаў, інфармацый і фотаздымак у «Ніве». Тут трэба адзначыць, што «Ніва» і дзіцячы часопіс «Зорка» шмат дапамаглі пры арганізаванні пасобных мастацкіх калектываў і шырэнні беларускай культуры, асабліва мастацкага слова. Аб зацікаўленні «Нівай» і «Зоркай» могуць сведчыць шматлікія пісьмы ад чытачоў. «Ніва» у многіх справах дапамагае нашаму насельніцтву. І таму здабывае сабе ўсё большую і большую папулярнасць.

«Зорка» з'яўляецца ў сваю чаргу вялікім дапаможнікам у нашых школах пры вывучэнні роднай мовы. Тым больш, што матэрыялы змешчаныя ў гэтым часопісе выкарыстоўваюцца замест дзіцячай літаратуры, якой усё нехапае. Шмат увагі прысвячалася на старонках «Нівы» справам асветы. Амаль у кожным нумары знойдзеце артыкулы аб жыцці школы, яе дасягненнях і клопатах. Змяшчалася нямала артыкулаў аб жыцці і дасягненнях брацкіх народаў СССР. Знойдзеце ў гэтым часопісе матэрыялы на розныя тэмы, якімі цікавіцца грамадскасць.

І калі сёння возьмем у рукі сшытак «Нівы», ды пачнем гортаць яе старонкі, проста не верыцца, што гэта мог зрабіць малады калектыў нашых рэдактараў. Гэты калектыў, дзякуючы працы, унёс вялікі ўдзел у шырэнні беларускай культуры, літаратуры і роднага слова.

Дарагія сябры — працаўнікі рэдакцыі! У сувязі з выхадам сотага нумара «Нівы» — Галоўнае Праўленне БГ-КТ складае вам самую шчырую падзяку за ахвярны ўклад працы і жадае яшчэ больш плённых поспехаў у дзейнасці на роднай ніве!

За Галоўнае Праўленне
старшыня

А. ДАВІДЗЮК

Беласток, 18.1.1958 г.

АД ВАРШАУСКАГА АДДЗЕЛА БГ-КТ

Соты нумар «Нівы» — вялікае свята ўсяго беларускага насельніцтва ў Польшчы. У сувязі з гэтым радасным юбілеям Праўленне варшаўскага Аддзела Беларускага грамадска-культурнага таварыства пасылае рэдакцыйнаму калектыву гарачыя прывітанні і пажаданні яшчэ большых дасягненняў на НІВЕ роднай, беларускай культуры.

З сяброўскім прывітаннем

За Праўленне:

Старшыня
Ю. ТУРОНАК

Варшава 17.I.1958

АД НАВУКОВЫХ СУПРАЦОУНІКАУ І СТУДЭНТАУ КАФЕДРЫ БЕЛАРУСКАЙ ФІЛАЛОГІІ ВАРШАУСКАГА УНІВЕРСІТЭТА

У дзень выхаду з друку 100-га нумара «Нівы» навуковыя супрацоўнікі Кафедры і студэнты беларускай філалогіі Варшаўскага універсітэта жадаюць Рэдакцыйнаму Калектыву найлепшых поспехаў у выданні газеты і распаўсюджванні роднай культуры.

Варшава 18.I.1958

АД САЮЗА ПОЛЬСКІХ ЖУРНАЛІСТАУ

Сто нумараў «Нівы» — гэта амаль двухгадовы перыяд радасцей і смуткаў, што спадарожнічаюць Вашай рэдакцыйнай працы — працы, за якою ўсе беластоцкія журналісты сочаць з узрастаючай сімпатыяй.

З выпадку юбілею, прыміце сардэчныя пажаданні 1.000 нумараў і 20-гадовых ітогаў. Памагайце, як дагэтуль, развіваць беларускую культуру і ўмацоўваць дружбу паміж пражываючымі ў нас беларусамі і палякамі ў імя супольных ідэалаў.

За Праўленне Аддзела СДП
УЛАДЗІМІР ЛАЗІНСКІ

Беласток. 21 студзеня 1958 г.

Заблудаў і яго рада

Людзі вельмі часта наракаюць на працу нарадовых радаў, заўважваюць усё, нават дробныя недахопы ў працы. Але часта, чамусьці не бачаць таго, што добрае зроблена стараннем гэтых органаў.

А шмат чаго добрага зрабілі народовыя рады. Вось, напрыклад, Нарадовая рада ў Заблудаве.

Падчас апошняй вайны, Заблудаў амаль зусім быў знішчаны. Пасля вайны людзі памалу ачунялі — сталі аднаўляць свае будынкі, будаваць новыя і... толькі ўсяго. Пакуль што не было тут ніякіх установ, ніякіх прадпрыемстваў, ні культурнага, ні грамадскага жыцця.

Апошні Прэзідыум прыступіў да ажыццяўлення пастановы вынесенай сесіяй Рады. Праз нейкі час моцна змянілася абліччэ знішчанага мястэчка. Па ініцыятыве нарадовай рады, грамадскім абавязацельствам адрамантавана будынак на аптэку і другі на медпункт, адпаведныя ўлады назначылі туды сталага лекара. Стараннем нарадовай рады ў 1957 г. закончана пабудову будынка навейшага ветэрынарнага пункта, дзе працуе трох лекараў-ветэрынараў.

Яшчэ данядаўна крамы ГС-а змяшчаліся ў старых цесных памяшканнях, але ўжо цяпер у Заблудаве стаіць новы вясковы універмаг. Апрача таго пабудавана два навейшыя склады. Нямала клопату, як зрэшты ўсюды, прычыняла ў Заблудаве праблема забеспячэння працай. Некалькі дзесяткаў асоб штодзённа даязджалі на працу ў Беласток. Аднак не менш сядзела без працы.

Прэзідыум рады гэтую справу вырашыла. Дабілася таго, што ў Заблудаве адкрыта кравецкая - бавоўнянае кааператыўнае прадпрыемства, прадпрыемства вырабу абутку і скуранай галантэрэі, цырульню, слясарню і іншыя. Апрача гэтых адкрыта шмат прыватніцкіх прадпрыемстваў як: лесапільню, млын, аляярню, чыжарню.

Справа забеспячэння працай перастала быць праблемай.

Шмат працы зроблена ў галіне комунальнай гаспадаркі. Пракладзена 700 м. тратуара па вуліцы Міцкевіча, зроблена 67 электрапунктаў да асвятлення вуліцы, адрамантавана шмат будынкаў, вуліц і г. д.

Прэзідыум Нарадовай рады ў Заблудаве тры гады змагалася за адкрыццё сталага кіно. Грамадскім абавязацельствам адрамантавана будынак на клуб і кіно. Аддзел Культуры прызначыў на гэта сродкі — 14 тысяч зл. Акруговае праўленне кіно (ОЗК) у Беластоку абяцала ўладзіць там сталую апаратуру. На жаль міма цэннай ініцыятывы рады, апаратуры не асталявана — нехапіла 10 тыс. грошай на выкананне кабіны на апаратуру. Рада не мае сродкаў, і ніякія ўлады не хочуць прызначыць гэты дзесятак тысяч злоты.

Так, як эканамічнае жыццё значна ўзнялося ў гэтай мясціне, так культурнае ўсё яшчэ дрэмле. Часам толькі прыязджае кінаперасоўка. Але няма тут ніякага мастацкага калектыву, не відаць культурнай працы клуба. Вечарамі моладзь збіраецца ў рэстаране, п'е гарэлку...

Новавыбраная Рада павінна ў першую чаргу наладзіць гэтую справу.

Што прынясе Заблудаву 1958 г.? Якія задачы да вырашэння чакаюць на новую раду?

Бюджэт Заблудава на 1957 г. складаў лік 280 тысяч зл. На 1958 г. Заблудаў атрымаў 330 тыс. зл.

У гэтым годзе распачнецца пабудова новага жыллёвага будынка, плануецца разбудаваць прадпрыемства вырабу абутку і скуранай галантэрэі. На ўсё гэта прадугледжана 180 тысяч зл.

На разбудову медпункта і пабудову радзільнага дома прызначана 100 тысяч зл. Праектуецца таксама пабудову лазні.

На адзін год, гэта многа.

Так больш - менш на працягу трох гадоў змяніўся Заблудаў.

Ці можна было перабудаваць яго яшчэ больш? Несумненна, так. Шкада толькі, што не ўсе 5 камісіі і не ўсе радныя працавалі належна. Усё новае ў Заблудаве зробленае толькі дзякуючы старанню аднак. Па-другое, нарадовая рада дагэтуль карысталася надта вузкімі ўпаўнаважаннямі, а датаго пазнавата была ўведзена пастанова адносна актывізацыі малых мястэчак.

Рада — гэта новая форма ўлады, здабытая працоўнымі Народнай Польшчы, залежна ад таго, як яна будзе дбаць аб сваю аколіцу, так будзе развівацца грамадскі і культурны ўзровень насельніцтва.

А. АМІЛЬЯНОВІЧ

Справы распаўшыхся сельгаскааператываў

У мінулым, шмат сельгаскааператываў арганізавана адміністрацыйным метадам. У той час многія гаспадары запісваліся ў калектыўныя гаспадаркі не маючы ніякага пераканання, што ім будзе лепш і лягчэй жыць. У многіх кааператывах шмат членаў былі незадаволеныя з калектыўнай працы. І вось гэта было прычынай таго, што восенню 1956 года кааператывы гэтыя ліквідаваліся.

Шмат кааператываў сільных эканамічна і арганізацыйна ў выніку нездаровай атмасферы таксама не ўтрымаліся. У такіх кааператывах, як у Чыжах (Гайнаўскі павет), або Дэніскаў і Храбалах (Бельскі павет) людзі жылі больш заможна і больш культурна, чым аднаасобнікі.

Члены гэтых кааператываў яшчэ дагэтуль працуюць нібы калектыўна. Вясною супольна засявалі ярыну, супольна яе збіралі, супольна малацілі. Штопраўда шмат чаго ўжо падзяліліся паміж сабою: жывёлу, вазы, сельскагаспадарчыя машыны і г. д., але шмат чаго засталося яшчэ непадзеленым.

Справы падзелу ў кааператывах выклікаюць спор і непаразуменні. Дарэчы падзелу за прыклад кааператыў у Дэнісках.

У 1950 годзе 17 гаспадароў гэтай вёскі прыступілі да калектыўнай гаспадаркі. Шмат намаганняў яны паклалі ў развіццё калектыва — ім першым прышлося выйсці на лінію фронта класавай барацьбы. Нажылі сабе немала ворагаў, пацярпелі шмат непрыемнасцей, шмат напрацаваліся пры пабудове кааператыўных будынкаў, якія і сёння прыцягваюць вока кожнага праязджаючага; і працаўдзень у першых гадах быў невялікі, бо шмат даходу трэба было пакласці на пабудову аборы, свіранаў, свінарнікаў, пакупку ўпражы, вазоў і сельскагаспадарчых машын.

У 1954 годзе за кошт абнікэння сваіх працадзён яны купілі грузавік. З часам у калектыў прыступала штораз больш членаў. У 1957 годзе было іх ужо 40. Значна паправіўся жыццёвы ўзровень кааператыўшчыкаў. Зразумела, што тыя члены, якія прыступілі пазней да калектыўнай працы не перажылі толькі эканамічных і арганізацыйных цяжкасцей і гэта ў асноўным цяпер выклікае шмат недаразуменняў у сувязі з ліквідаваннем кааператыва і падзелам даходаў.

Узнікла праблема, ці рабіць падзел даходаў усім пароўну, ці дзяліць яго паводле колькасці выпрацаваных працадзён; ці гаспадары, якія ўступілі ў кааператыў у 1956 годзе павінны атрымаць толькі сама грошай, што і тыя, якія ўступілі значна раней, ці менш, а калі так — то наколькі менш; каго абцяжыць выдаткамі апланымі на пакупку ўпражы, вазоў і г. д.

Ёсць вельмі многа невырашаных спраў. Нажаль ніхто імі не займаецца, не цікавіцца. Нашыя павятовыя ўлады мабыць нат' не думаюць як гэта вырашыць, як вывесці з гэтай блытаніны членаў паваленага кааператыва ў Дэніскаў.

А мо' ён яшчэ падымецца? Гэтае пытанне хвалюе многіх кааператыўшчыкаў, бо многія незадаволены тым, што ізноў прыйшлося стаць аднаасобнікамі. Набліжаецца вясна. Трэба падрыхтоўваць плугі, бораны і іншыя сельскагаспадарчыя машыны. Трэба лепш адкорсліваць коні, кожны гаспадар вымушан шукаць сабе пастуха (у Дэніскаў — каленіі і агульнага выгану няма), трэба плаціць падаткі за зямлі, адлаваць збожжа і мяса, а ад гэтага ўсяго «старыя» кааператыўшчыкі на працягу 8 гадоў адвыклі.

У Чыжах, дзе кааператыў быў таксама заможны як у Дэніскаў, некаторыя былыя члены носяцца з думкамі, каб вясною ізноў пачаць супольна гаспадарыць. Такіх ахвотных сабралося ажа 17 сем'яў. Але тут ізноў узнікаюць складаныя справы. 17 гаспадароў — гэта значыць 17 каленіяў, а ці лёгка навымі сельгасмашынамі працаваць на 17 кавалках зямлі? Аднаасобнікі не згодны памяняцца з імі палеткамі. Яны-ж толькі намаганнямі паклалі каб ліквідаваць гэты кааператыў, многіх членаў застрашвалі ананімнымі лістамі, да некаторых яшчэ і цяпер маюць шмат прэтэнзіяў.

Магчыма, што вясною паўстане кааператыў у Чыжах і калі так, то будзе ён збудаваны на здаровых асновах і імкненнях. Несумненна, усё гэта збудзецца, калі гэтыя 17 гаспадароў пойдуць на перакор усім непрыемнасцям, усім застрашэнням з боку сваіх ворагаў, а пайсці павінны, калі жадаюць працаваць калектыўна і лепей жыць.

МІХАСЬ ХМЯЛЕЎСКІ

Пазнай сваю літаратуру

В. Дунін — Марцінкевіч

Пінская шляхта

Камедыя ў адной дзеі

Вікенцій Дунін-Марцінкевіч нарадзіўся ў 1807 г. у сям'і дробнага арандатара ў фальварку Панюшкевічы на Бабруйшчыне. У Панюшкевічах прайшлі дзіцячыя і школьныя гады пісьменніка. У 1824 г. Вікенцій Іванавіч скончыў Бабруйскую гімназію. Некаторы час Марцінкевіч вучыцца на медыцынскім факультэце Пецярбургскага універсітэта. Не скончыўшы універсітэта, ён паступае на службу ў мінскую каталіцкую кансісторыю; з 1829 г. працуе ў мінскіх грамадзянскіх судах, у канцыляры мінскай крымінальнай палаты, а пасля зноў у кансісторыі ў якасці перакладчыка. У канцы 1839 г. Марцінкевіч пасяляецца ў фальварку «Люцынка», дзе жыве да канца сваіх дзён. Памёр Дунін - Марцінкевіч у 1884 г.

Літаратурная спадчына Марцінкевіча складаецца з паасобных паэм, вершаваных апавяданняў, драматычных твораў і невялікай колькасці лірычных вершаў. Галоўныя творы Марцінкевіча — опера «Сялянка» (1846), апавяданне вершам «Вечарніцы» (1855), паэма «Гапон» (1855), «Шчаўроўскія дажынкі» (1857), «Купалле» (1856), драматычныя творы - камедыі «Пінская шляхта» (1866), «Залёты» (1870). Дуніну - Марцінкевічу належыць пераклад на беларускую мову паэмы Адама Міцкевіча «Пан Тадэвуш».

Асобы

Кручкоў — станавы пристаў.
Пісулькін — яго пісарчук
Ціхон Пратасавіцкі.
Куліна — яго жонка.
Марыся — іх дачка.
Іван Цюхай - Ліпскі
Грышка — яго сын.
Цімох Альпенскі.
Базыль Статкевіч.
Харытон Куторга.
Дзесяць іншых асоб.
Дзесяцкі.
Пінская аколічная шляхта.

Рэч адбываецца ў аколіцы О... паміж балот у глушы Пінскага павету. Сцэна паказвае шляхоцкую аколіцу. Гаспадарскія будынкі раздзелены садамі. З боку сцэны — хата заможнага гаспадара; пры ёй — лаўка.

З'ЯВА І

(МАРЫСЯ *адна*)

Марыся *(седзячы на лаўцы, прадзе і спявае).*

№ 1

Цяжка жыці мне, дзяўчаці,
З міленькім ў разлуцы, —
Лае бацька, лае маці,
Што сэрцайка ў скуцы.
Годзе сядзець над прасніцай, —
Я хачу быць маладзіцай.
Маці кажа: век малоды,
Ой ты яшчэ мала!
А сама ўжо ў гэты годы
Бацьку пакахала.
Годзе сядзець над прасніцай, —
Я хачу быць маладзіцай!

Ой, так! Няхай ганіць бацька, няхай лае маці, а я люблю Грышку і любіць яго век буду. Ой, бедныя-ж нашы галованькі!.. Што гэта за дур напаў на бацькоў? П'яныя завяліся ды пабіліся з сабой за шляхецтва, а мы з Грышкай праз тое гаруем і ныем. Яго бацька падаў на майго ў суд скаргу, і сягоння прыедзе ў ваколіцу найяснейшая карона на прасоку[1]. У ім цэлае наша спасенне. Як прыедзе, дык мы з Грышкам паклонімся яму ў пояс, ды будзем прасіць ды маліць, каб ён пагодзіў нашых бацькоў, ды каб яны дазволілі нам пажаніцца. А ён такі сярдзіты, не дапускай ты, госпад! Як наставіць адзін вус угару, а другі ўніз ды крыкне: па найяснейшаму ўказу! — то бацькі спалохаюцца ды зладзяць нам вяселле... Ды што гэта зрабілася Грышку? *(Грышка паціху паказваецца з-за дзерава, крадучыся да Марысі).* Баюся', каб не паўставалі бацькі, — нельга было-б пабачыцца з ім. *(Устае, і, пахаджваючы па сцэне, гаворыць).* Ой, Грышка, Грышка! Ты штось цяпер зрабіўся вельмі лянівы. Табе, пэўна, сэрца цяпер так ужо неные па мне... Як прыдзе, дык пакажуся перад ім сярдзітаю і хоць будзе прасіць і маліць, каб пацалавала, дык не пацалую. Дальбог, што не пацалую!

З'ЯВА ІІ

ГРЫШКА — МАРЫСЯ

Грышка. Дык я-ж прасіць не буду, сам цябе пацалую. *(Цалуе яе).*

Марыся. Ах, Грышка нядобры! Як ты спалохаў мяне! Гневаюся не жартам!..

Грышка. Гневаешся? Няпраўда! А чаму-ж ты на мяне так міленька пазіраеш?

Марыся. Так, са злосці!.. Нягодны, дзе ты забаўляўся? Гэта-ж зараз прыдуць бацькі, а мы так многа маем з табой перагаварыць.

Грышка Выбачай, мілая Марыся. — чуць золак я з'ездзіў ужо да места, кінуўся ў ногі асэсару і прасіў, каб ён узяў нас пад сваю апеку.

Марыся. Што яго прасіць з голымі рукамі? Трэба было завесці які гасцінчык.

Грышка. Дык я-ж завёз яму двух зайцоў, тры пары цецярукоў ды кадобчык мёду. Ён усё прыняў

З настаўніцкай нівы

Інтэрв'ю з Чэславам Лойкам загадчыкам Аддзела асветы Ваяводскай Рады нарадовай у Беластоку

Пасля першага квартала новага навучальнага года звярнуліся мы да загадчыка Аддзела асветы Ваяводскай Рады нарадовай у Беластоку — Чэслава Лойкі з запытаннямі адносна школьных спраў, а асабліва вынікаў навучання.

ПЕРШАЕ ПЫТАННЕ: — Як маецца справа вынікаў навучання ў Беластоцкім ваяводстве пасля першага квартала?

АДКАЗ: Дакладныя справаздачы будуць прысланы загадчыкамі школ у першых днях лютага і дзеля таго не вельмі многа можна сказаць аб цэлым ваяводстве на падставе візітацыі нашых інспектараў.

З гэтым звязана досыць непрыемная справа, менавіта — рэалізацыя школьнага абавязку Грамадскімі Радамі нарадовымі. Як вам вядома, на пачатку школьнага года, не з'явілася ў школу, у першы клас каля 7.000 дзяцей. Тым больш прыкра, што, на жаль, найбольш дзяцей не з'явілася ў школу ў тых паветах, дзе пражывае беларускае насельніцтва.

І так, напрыклад, у Гайнаўскім павеце не з'явілася ў першы клас 725 вучняў. На 27 нарадовых радаў толькі 12 абмяркоўвалі гэтую справу на спецыяльных сходах. Але толькі «абмяркоўвалі». Найбольш абыякава да гэтай справы адносяцца наступныя ГРН: Дашы, Сакі, Дубічы Царкоўныя, Курашава, Ласінка і Новаберазова. Большую руплівасць праявілі рады ў Нарве, Кляшчэлях і Белавежы. Нягледзячы на гэта ані адна школа ў Гайнаўскім павеце не выконвае поўнасцю школьнага абавязку.

Тое самае можна сказаць пра Бельск, дзе 250 дзяцей не прыйшло ў школы, дзе ГРН ў Аўгустове і Парцаве не вельмі клапоцяцца аб гэтым. Толькі-ж дзяцей не прыйшло ў школу ў Беластоцкім павеце.

Віна, перадусім, бацькоў, што абыякава да гэтай справы падыходзяць, і грамадскіх радаў нарадовых, якія за гэта бацькоў не караюць.

Сёння ніхто не можа сказаць, што не мае ў што адзець сваіх дзяцей. Зусім бедным дзецям даем адзенне і абутак. Раней мы пасылалі бацькам грошы, але часта здаралася, што бацькі... прапівалі іх. Цяпер прыязджае да нас дзіця, мы ідзем з ім у краму і на свой кошт адзяваем. Так што, як бачыце, поўная адказнасць за гэтую справу ляжыць на бацьках.

ДРУГОЕ ПЫТАННЕ: — Ці палепшылася справа інспекцыі ў беларускіх школах у параўнанні з мінулым навучальным годам?

АДКАЗ: — У гэтым можна пахваліцца. Міністэрства асветы сістэматычна паклікае на пераўчобу (перш на 2, а цяпер на 1 месяц) усіх інспектараў, так ваяводскіх, як і павятовых аддзелаў асветы, якія кантралююць школы нацыянальных меншасцей. Усёроўна такі гэтых інспектараў усё яшчэ нам не замнога, а наадварот, магло-б быць больш.

ТРЭЦЯЕ ПЫТАННЕ: — Што нам далі павятовыя канферэнцыі настаўнікаў беларускай мовы?

АДКАЗ: — Мы можам сказаць пра гэта толькі на падставе Гайнаўскай канферэнцыі. Іншыя паветы, як напрыклад Саколка, нават не паклапаціліся нас паведаміць аб гэтым, каб мы прыслалі свайго прадстаўніка. Безумоўна, гэтыя канферэнцыі ўнеслі шмат чаго новага. У цэнтры ўвагі настаўнікаў была сетка гадзін, якая сапраўды крыўдзіць школы і, якая будзе неўзабаве зменена.

ЧАЦВЕРТАЕ ПЫТАННЕ: — Якія змены прадбачаны ў школьных установах?

АДКАЗ: — У сучасны момант вядуцца спрэчкі, ці школы маюць падлягаць даўным кураторыям, ці, як дагэтуль, радам нарадовым. Нельга сказаць, каб цяперашняя сістэма была ізноў такая дрэнная. Ёсць і такія рады нарадовыя, якія вельмі дбаюць пра школьныя справы.

Цяжка было-б цяпер падумаць аб забеспячэнні школ апалам без помачы грамадскіх рад нарадовых. У іншым выпадку трэба было-б уключыць школы ў цэнтральны дзяржаўны бюджэт.

На заканчэнне загадчык Аддзела асветы сказаў, што неўзабаве паявіцца 1.000 экземпляраў буквара, на які ўжо доўга чакаюць людзі.

Гутарку правёў

І. РЫБІНСКІ

Карэспандэнцыя з Мінска

Кніжка — даведнік аб міцкевічаўскіх мясцінах

Імя Адама Міцкевіча—паэта, патрыёта, змагара—акружана ў Беларусі ўсенароднай пашанай. Усё, што звязана з жыццём і творчасцю геніяльнага паэта, свята зберагаецца, клапатліва захоўваецца. У сувязі з 100-годдзем з дня смерці Міцкевіча на радзіме паэта ў Новагрудку быў выдадзены альбом «Край нараджэння і маладосці паэта», у Мінску — літаратурна - мастацкі плакат і зборнік выбраных твораў у перакладзе на беларускую мову.

Нядаўна ў Мінску выйшла кніжка Льва Мірачыцкага «Сцежкамі вялікага паэта». Як сказана у прадмове да яе, мэта выдання кніжкі—быць «спадарожнікам» кожнага, хто пажадае прайсціся сцежкамі паэта, а затым яна дапаможа вярнуўшыся дамоў расказаць сваім сваякам, блізкім, знаёмым: «Вось тут мы былі.. Паглядзіце, што бачылі... Гэта сапраўды маляўнічы куток нашай Беларусі. Пастарайцеся пабываць і вы!»

У кароткай вобразнай форме, яскравымі фарбамі аўтар кнігі расказвае аб усім тым, што звязана з маленствам і маладосцю Адама Міцкевіча на Новагрудчыне. Чытаючы кнігу адразу ўяўляеш сабе хараство і чароўнасць гэтага краю, нібы мы самі крочым па сцежках вялікага паэта, па якіх ён так сумаваў на далёкай чужыне. Фотаздымкі па-майстэрску зробленыя А. Дзітлавым, і турыстычная карта, складзеная аўтарам кнігі, яшчэ больш узбагачаюць матэрыял.

Трэба адзначыць, што гэта першая кніжка — даведнік аб міцкевічаўскіх мясцінах, выдадзеная ў Беларусі. Што-ж, добры пачатак.

У сучасны момант, аўтар гэтай кніжкі працуе над новым творам «Міцкевіч у Беларусі», дзе падрабязна спыніцца на сувязях вялікага польскага паэта з беларускай культурай, з беларускім краем.

А. СТАХНО.

На здымку: вокладка кніжкі. На ёй — помнік-абеліск Адаму Міцкевічу ў Завоссі.

ласкава і сказаў, што сёння-ж прыедзе на разборку справы майго бацькі з тваім. Ой, наварылі бацькі сабе кашы, будзе што есці. Ён вельмі сярдзіты, бо адзін вус калом угару стаў. Будзе вазня!

Марыся. Дай Бог, каб гэта каша нам зубоў не папрышчыпала!

Грышка. Ён дакляраваў зрабіць нам вяселле. На Богу ды на ім — уся наша надзея.

№ 2

ДУЭТ

Паклаўшы надзеі на Бога,
Чаго-ж гараваці?
Прысяглі любіці да гроба, —
Дык будзем-жа ждаці.
Хоча няшчасная доля
На век разлучыці,
А Бог скажа: мая воля
Ім з сабою жыці!
Не памогуць злыя языкі,
Ні бацькоў старожа;
Ён-жа такі пан вялікі,
Што хоча, то зможа!

З'ЯВА III

МАРЫСЯ — ГРЫШКА — ЦІХОН ПРАТАСАВІЦКІ — КУЛІНА

Ціхон. Хрэн табе ў вочы, — жонка, а, жонка! Хадзі ды паўзірайся, як дачка твая з Грышкам Цюхайчыкам галубіцца.

Куліна *(За сцэнай)*. Хто? Дачка? Бойся Бога, ды яна-ж яшчэ малая! *(Уваходзіць)*.

Ціхон. Які чорт малая! Хрэн табе ў вочы, — хадзі палюбуйся!

Марыся. Якая-ж я малая, калі мне на Спаса скончыцца семнаццаць год?!

Куліна. Маўчы ты, хітрая лісіца! Бачыш ты, як яна скора палічыла гады!

Ціхон. Ах, ты, чортаў сыну, — хрэн табе ў вочы! Не годзе таго, што бацька да жывога мяне пакрыўдзіў, назваўшы не шляхціцам, дык яшчэ сынок дачку нам баламуціць.

Грышка. Ды я-ж яе люблю і хачу з ёю жаніцца...

Ціхон. Ось я цябе так пажаню, як твайго бацьку! Жонка, а, жонка! Дай мятлу, — хрэн табе ў вочы!

Грышка. Што хочаце, тое рабіце, а ўсё-такі Марыся будзе мая! *(Да Марысі)*. Бывай здарова! *(Выходзячы, спатыкаецца з Куторгай і збівае таго з ног. Марыся ўцякае ў хату)*.

З'ЯВА IV

ЦІХОН — КУЛІНА — КУТОРГА

Куторга. Ах, ты, паганец! *(Устаючы.)* Татарын ты няхрышчоны! Вот збіў мяне, як шведаў Хадкевіч пад Кіргольмам. Пачакай-жа, я-ж табе не дарую гэтай штукі, — не цяпер, то ў чацвер. *(Вітаецца)*. Дзень добры, пане Пратасавіцкі! Здарова, пані Пратасавіцкая! *(Цалуе яе ў руку)*. Відна, відна, — дзякуй Богу! Здаровы, як рыжкі баровы... А я к вам з вялікаю навінаю. Не ведаеце? Толькі што пан асэсар прыехаў, а такі сярдзіты, — не дапускай, Госпад! Як ліхі татарын! Як толькі ўехаў у аколіцу ды стаў каля Бэркі, дык зараз і закрычаў: дзесяцкіх, соцкіх! Сабраць усю шляхту да Ціхона Пратасавіцкага, ды каб Іван Цюхай-Ліпскі прыйшоў з сынам туды-ж.

Ціхон. Хрэн яму ў вочы, — будзе бяда, будзе! Гэты сабака Ліпскі падаў на мяне ў суд, што я яго адлупцаваў, дык вот і асэсара прыслалі. Ну, абдзярэ, як ліпку!

Куторга. Вот дзіва — на тое ён-жа і асэсар! Заўваж толькі — у яго і рукі даўжэй, як у другіх людзей. Ты ведаеш яго прыпавесць: чырвона-белае ўсё перадзелае.

№ 3

Дзе ўнадзіцца юрыста,
Вымяце хату дачыста.
Такіх дзіваў нагаворыць,
Так многа кручкоў натворыць,
Што, пачасаўшы затылак,
Не рассупоніш памылак.
Не дасі — цябе замучыць.
Добра стара казка вучыць:
Дзярэ каза ў лесе лозу,
Воўк дзярэ ў лесе козу,
А ваўка — мужык Іван,
А Івана — ясны пан;
Пана ўжо дзярэ юрыста,
А юрыста — д'яблаў трыста!

Ціхон. Хрэн табе ў вочы! Добра табе прастарэкваць, калі няма на шыі бяды. Ось скажы лепш, што рабіць? Пане Куторга, ты-ж такі пісьменны чалавек — паможаш падаць разумную раду.

Куторга. А прымеце-ж чэсна маіх сватоў да вашай Марысі?

Куліна. Бойся Бога, пане Куторга, — яна-ж яшчэ маладзенькая! Гэта-ж дзіця горкае.

Ціхон. Які чорт дзіця, калі з хлопцамі цалуецца!

Куторга. Дык чаго-ж чакаць! Гэта, кажуць, кепскі тавар: мый да чашы, потым спяшы, — заплаці каму, каб вывез з даму.

Ціхон. Добра, пане Куторга, бяры сабе дачку, і пасаг дам, толькі зрабі ласку: выцягні з бяды.

Куторга. Як чорта з балота.

Куліна. Парадзь, пане Куторга, ты-ж такі чалавек бывалы і па судох цягаўся.

(Працяг будзе)

Што думаем аб „Ніве"

Анастазія Тропак

— ДЫРЭКТАР БЕЛАРУСКАГА ЛІЦЭЯ У ГАЙНАУЦЫ, КАНДЫДАТ У ВАЯВОДСКУЮ РАДУ

«Мяне вельмі моцна цешыць тое, што выдаецца ў нас «Ніва». На мой погляд яна вельмі патрэбна. З'яўляецца яна мостам, які спалучае дзве нацыянальнасці, пражываючыя ў межах Польшчы. І я ўпэўнена, што «Ніва» стаіць на вышыні задання, калі разыходзіцца аб паказанне і развіццё беларускай нацыянальнай культуры. А гэта-ж яе галоўнае, хаця не апошняе заданне».

Аляксандар Каленін — гаспадар з Ячна

Я, як зрэшты і іншыя нашы падпісчыкі з нецярплівасцю чакаю на кожны нумар «Нівы».

Трэба сказаць, што беларуская газета «Ніва» здала экзамен, таму, што сваімі 99 нумарамі ўжо многім людзям прывіла любоў да роднай мовы, навучыла цаніць свае традыцыі і сваю беларускую культуру.

У 100 нумары «Нівы» хочацца пажадаць усім працаўнікам рэдакцыі «Ніва» добрага здароўя, а таксама, каб рабілі газету яшчэ больш цікавай, яшчэ больш прыцягваючай. Я, як стары чытач «Нівы», хацеў-бы знайсці ў ёй яшчэ больш паведамленняў на другой старонцы, а таксама больш апавяданняў.

Ніна Вішнеўская

НАСТАЎНІЦА — ЧЛЕН ГП БГ-КТ

«Ніва», як орган Галоўнага Праўлення Беларускага грамадска - культурнага таварыства, адыграла вялікую ролю ў жыцці беларускага насельніцтва, пражываючага ў межах Польшчы. Яна зацікавіла беларусаў роднай культурай і мовай. Узбудзіла патрыятычныя пачуцці сярод народа. «Ніва» з'яўляецца дапамогай у штодзённай працы для селяніна, работніка, вучня. Яе крытычныя нарысы дапамагаюць чытачам выпраўляць памылкі і натхняць на новыя подзвігі ў штодзённым жыцці. Я, як настаўніца, жадаю, каб на старонках «Нівы» было як найбольш нарысаў аб беларускай сучаснай літаратуры і гісторыі беларускага народа. Вучні нашага ліцэя ўсе, як адзін выпісваюць «Ніву». І я, і яны, хацелі-б, каб наш штотыднёвік быў першай дапамогай у вучобе. Маю тут на думцы, у першую чаргу, вучняў старэйшых класаў (8—11).

Кастусь Грыц — рабочы

Кастусь Грыц ад 1940 года працуе ў Драўляным прадпрыемстве ў Гайнаўцы.

Не ведаю, ці знойдзецца дзе такую сям'ю дзе трох выпісваюць «Ніву». Бацька сабе, а дзеці школьныя, кожны сабе. Кастусь, з'яўляецца падпісчыкам «Нівы» ад яе першага нумара і ўсіх іх перахоўвае. Яго вельмі цешыць, што цяпер, дзякуючы народнай уладзе, маем беларускія школы і вышэйшыя навучальныя ўстановы. Цешыць яго родны часопіс (ён інакш не называе «Нівы»).

Чаго жадае? Каб кожны беларус выпісваў «Ніву».

Іван Хлябіч

— ІНСТРУКТАР КП ПАРП

«Ніва» дапамагае да канца ўсвядоміць сваю нацыянальную прыналежнасць.

Дапамагае таксама беларусам вызваліцца з-пад духовага палону і ўсвядоміць, што мы, беларусы, нічуць не горшыя ад другіх нацый.

Вельмі добра, што «Ніва» часта змяшчае такія артыкулы, якія ўмацоўваюць дружбу паміж палякамі і беларусамі. Аднак аб дружбе, аб інтэрнацыяналізме, на маю думку, трэба больш пісаць.

Васіль Дзун

— НАСТАЎНІК, НАШ КАРЭСПАНДЭНТ

У далейшым змяшчайце беларускія песні (з выразнымі нотамі), якімі вельмі цікавіцца моладзь, настаўнікі і дзеці. Давайце частушкі, «лёгкія» творы для драмгурткоў.

Як найбольш давайце матэрыялаў з народнай творчасці. Гадуйце самародных паэтаў. Пазнанне роднай мовы ўзбагачае народ культурна, ухіляе ад нацыянальнай асіміляцыі.

Чаго тады пажадаць? Каб «Ніва» выходзіла ў большым аб'ёме, два разы ў тыдзень і каб была другая «Зорка» для старэйшых дзяцей.

Дзядзька з Канюкоў

— Пішыце так, каб больш не было вайны.

Вучні X класа

Маланкавае, пісьмовае галасаванне над тэматыкай «Нівы», праведзенае нашым прадстаўніком у X класе Беларускага ліцэя ў Гайнаўцы, дало нам такі вобраз:

24 галасаў было за павялічэннем матэрыялаў па літаратуры. Больш гумару і сатыры — 8 галасаў. Таксама 8 галасаў за дадаткам на падоб'е «Зоркі», толькі для старэйшых дзяцей. 7 галасаў за матэрыялы аб развіцці беларускай культуры, і 6 галасаў за тым, каб змяшчаць больш беларускіх песняў.

Апавяданні з часоў айчыннай вайны (аб партызанах) атрымалі 5 галасаў. 1 голас за пашырэнне спартыўных вестак.

Аляксандар Грэсь — былы сакратар райкома КПЗБ

Я, хоць вельмі вымагаючы чытач, аднак «Ніва» мне падабаецца.

Не буду разводзіцца над дадатнімі рысамі адносна «Нівы», затое хачу выказаць свае заўвагі адносна недахопаў і таго, што на маю думку павінна друкавацца на яе старонках. Больш здымак да артыкулаў, больш новага, сучаснага гумару; увесці пастаянны куток цікавых вестак з галіны навукі і тэхнікі; змяшчаць інтэрв'ю з сялянамі на тэмы палітыкі і сучаснай сельскай гаспадаркі.

Добра было-б пастаянна змяшчаць апавяданні, адлюстроўваючыя сучаснае жыццё Беласточчыны.

Сяргей Птушыцкі

— ПІСЬМАНОСЕЦ

«Ніва» мяне вельмі цікавіць ад першага нумара. Але не толькі мяне. Я маю каля 200 падпісчыкаў і ўсе яны маюць падобны погляд. Усе яны хочуць, каб павялічыўся аб'ём газеты.

Чаго жадаю «Ніве»? Менш-больш таго, чаго і... сабе, павялічэння колькасці чытачоў і падпісчыкаў. Каб да 200 нумара я меў іх не 200, але 1.000.

Агафон, Сцяпан і Даніла гутараць аб «Ніве»

З цягніка выйшлі Даніла са Сцяпанам.

Калі толькі дзядзькі праціснуўшыся ў праход выйшлі на прывакзальную плошчу да іх умомант падскочыў шустранькі Агафончык.

— Прабачце даражэнькія, — звярнуўся ён да дзядзькоў, — ці не вы гэта будзеце Даніла са Сцяпанам?

— Угадаў сынку, — сказаў дзядзька, — я і ёсць Даніла, а вось гэты, пад клункам — Сцяпан. А ты, сынку, хто такі будзеш? — пацікавіўся Даніла.

— Я Абротка — адракамендаваўся Агафон.

— Як гэта, Абротка? — перапытаў Даніла.

— Ды проста, Абротка, з «Нівы», што мо' не чулі?

— Агафончык!? — яшчэ раз перапытаў Даніла.

— Але.

— А бадай ты здароў быў сынку! Як-жа-ж пра цябе не ведаць. Дык пра цябе-ж, даражэнькі, усе беларускія дзеці ў Польшчы ведаюць — адказаў усхваляваны Даніла.

— Але, але, — пацвярдзіў Сцяпан. Вось хаця-б і мой малодшы карапуз. Прыбягае адначы са школы, ды пытае ў мяне: — Тата, а чаму вы мяне Агафонам не ахрысцілі?

— Як гэта Агафонам? — пытаю ў яго.

— А так, як таго, што ў «Ніве», — кажа, — Абротку.

— Дык, кажу, калі ты нарадзіўся, то яшчэ «Нівы» не было і Аброткі не было і яго імя тады, нельга сказаць, каб было ўжо так папулярнае.

— А ён нічога, толькі кажа: — Я хачу, каб мяне Агафонам называлі, — ды ў плач.

Хоць ты бяры кумоў дый перахрышчвай яго, бяда дый годзе — закончыў Сцяпан. — Але чаго-ж мы так стаімо. Давай-жа прывітаемся пахрысціянску.

Дзядзькі пачалі абдымаць ды цалаваць Агафона.

— Ах Божа, мой Божа — выціраючы ад пацалункаў вусы усхваляваны прамовіў Сцяпан. Якая-ж шкада, што няма тут Гапкі. Вось была-б узрадаваная сустрэчай з табой Агафончык. Яна-ж цябе любіць як роднага сына, ды ўсё клапоціцца, каб хоць чаго кепскага не здарылася з табой.

— Непаседа ён такі, — кажа, — усюды ўкруціцца, яшчэ дзе хуліганам пад рукі падвінецца, пакрыўдзяць хлопца.

— Усё так баіцца за цябе — выясніў Сцяпан.

— Нічога дзядзька, адказаў Агафон, няма чаго баяцца, ужо і хуліганы хвасты паапускалі як тыя сабакі злаяныя. Нашая міліцыя ндярэнна за іх бярэцца.

— А як-жа ты трапіў да нас Агафончык? — спытаў Даніла.

— Я-ж сустракаць вас выйшаў.

— Як гэта сустракаць, мо' па загаду галоўнага?

— Ды не, проста даведаўся, што маецеся прыехаць у сувязі з выпускам 100 нумара «Нівы», дый выйшаў з ДзядзькамЛяваном вам насустрач.

— А дзе-ж жа-ж ён сам Лявонка, сваяк то наш? — пацікавіўся Сцяпан.

— Бачыце, выйшла такая справа — пачаў выясняць Агафон. Ідзем мы з Дзядзькам Ляваном на вакзал, каб сустрэць вас, а тут якраз на бяду тавары з грузавікоў у магазін выгружаюць. Дзядзька, як пабачыў пакі з нэйлонавай бялізнай, дык у яго аж вочы загарэліся.

— Ну, кажа, ты Агафон ідзі сам на вакзал, а я зайду ў магазін. Чую, што будзе тут тэма.

— Ну дык, што, будзем хіба накіроўвацца ў «Ніву»? — прапанаваў Даніла.

Сцяпан закінуў на плечы свой клунак. Рушылі. Калі ідучы параўняліся з будынкам ГП БГ-КТ, дзе калісь знаходзілася «Ніва» — Сцяпан скрунуў у вулічку, намяраючыся зайсці туды.

— А вы куды, дзядзька? — спытаў Агафон.

— Як гэта куды, у рэдакцыю — адказаў той.

— Дык тут-жа няма рэдакцыі.

— Што ты мне тут трызніш, — кажа Сцяпан, — я-ж тут некалькі тыдняў таму быў, нават начаваў у рэдакцыі.

— Дык гэта некалькі тыдняў таму, а цяпер рэдакцыя ў зусім новым памяшканні. «Дом прасы» — чулі? — спытаў Агафон.

— Цікава — адказаў Сцяпан.

— А, што гэта вы ў клунку нясеце? — пацікавіўся Агафон.

— Пасцель — адказаў Сцяпан. — Бо ў вас цвёрдыя сталы.

— Вы вось лепш часцей у рэдакцыю прыязджалі-б дык і прывыклі-б да цвёрдага стала. Наш рэдактар Сакрат Яновіч, — працягваў далей Агафон, — дык два гады праспаў на рэдакцыйным стале. Удзень на ім піша, а ўначы спіць. І нічога, прывык. Ды так прывык, што і адвыкнуць цяжка. Цяпер, калі ажаніўся і ў сувязі з гэтым прымушаны быў перайсці спаць з рэдакцыйнага стала на мяккі тапчан, дык кажа, што пакута, а не спане.

Мгр. Канапацкі — той не мог прызвычаіцца спаць на стале і выехаў з Беластока.

— Да рэчы кажучы, ці мы сустрэнем у рэдакцыі рэдактара Яновіча? — спытаў Даніла.

— Ды дзе-ж там, ён-жа такі непаседа, што ў рэдакцыі хоць ты яго прывязвай. Усё ў Мастаўляны ездзіць.

(Працяг на стар 8)

Цэнная ініцыятыва

Галоўнае Праўленне Саюза сялянскай моладзі, намагаецца ў 1958 годзе арганізаваць цэнтральны курс для культурна - асветных дзеячоў ЗМВ, працуючых сярод беларускай моладзі. Лекцыі на курсе чыталіся-б у двух мовах: польскай і беларускай, дзеля таго, каб удзельнікі курса назнаёміліся з рознабаднымі формамі культурна-асветнай працы, пры дапамозе якіх лепш пазналі-б польскую і беларускую культуру.

ГП ЗМВ звярталася да ГП ТПП-Р з просьбай дапамагчы атрымаць ім рэпертуар з БССР, а таксама запрасіць трох выдатных спецыялістаў (у галіне танца, спеву, выкладчыка па літаратуры), якія праводзілі-б заняткі на курсе.

Гэткі курс дапамогбы значна шырэй развіць палітычную і культурна - асветную дзейнасць сярод моладзі беларускай нацыянальнай меншасці.

Трэба прысвяціць вялікую ўвагу гэтай цэннай ініцыятыве ГП ЗМВ і падтрымаць імкненні маладзёжных актывістаў. ГП ТПП-Р павінна дапамагчы ажыццявіць гэтую вялікаважную ідэю Галоўнага Праўлення ЗМВ.

Ёсць «Беларускі буквар»

Паведамляем нашых чытачоў, што ў Беластоку ў кнігарні «Дом Кніжкі» ёсць буквары на беларускай мове. Цана 2 зл. 55 гр. Буквар мае 128 старонак і многа каляровых рысункаў. Выданне Мінскае.

Чытачы, якія хацелі-б купіць для сваіх дзяцей «Беларускі буквар», могуць звярнуцца на адрас:

Białystok. «Dom Książki», ul. Kilińskiego 10.

Гал. рэдактар Г. ВАЛКАВЫЦКІ

„NIWA“

Organ Białoruskiego Tow. Społ.-Kult.

Adres redakcji Białystok ul. Wesołowskiego nr 1, tel. 25-89.

Przedstawiciel redakcji w Warszawie, ul. Senatorska 8, Wiktor Szwec.

Wydawca RSW „Prasa“. Redaguje Kolegium.

Warunki prenumeraty:

Miesięcznie — 2.40 zł
Kwartalnie — 7.20 zł
Półrocznie — 14.40 zł
Rocznie — 28.80 zł

Wpłaty kierować na PKO 12-6-1312 w Białymstoku dla PUPiK „Ruch“.

Na odwrocie należy zaznaczyć na jaki adres dokonano wpłaty i podać tytuł pisma.

Prenumeratę na „Niwę“ przyjmuja również wszystkie urzędy pocztowe i listonosze w całym kraju.

Należność na prenumeratę za granicą wpłacać na konto — PKO 1-6-100024 PKWZ „Ruch“ Warszawa.

BZG. Nakł. 5.200 E — 2

З іх можна ўзяць прыклад

Жыхары ГРН — Нурэц, у Семятыцкім павеце, славяцца тым, што яны вельмі добра арганізуюць і выконваюць шматлікія грамадскія працоўныя абавязацельствы.

Яшчэ ў 1956 годзе яны грамадскім працоўным абавязацельствам пабудавалі 500 метраў дарогі са станцыі Нурэц да пераезду і адрамантавалі 800 метраў дарогі ад пераезду да лесапільні. За гэтыя работы ГРН атрымала пахвальную грамату Прэзідыума ВРН з Беластока.

У мінулым годзе жыхары Нурца таксама не занядбалі так добра пачатай грамадскай працы. Яны грамадскім працоўным абавязацельствам выбрукавалі 400 метраў вуліцы Жэрчыцкай і палажылі на ёй тратуары, што ў суме дало 180 тысяч злоты ашчаднасці. Грамадскім працоўным абавязацельствам у далейшым яны зрабілі выкап пад фундаменты новай школы, што ў суме дало 100 тысяч злоты ашчаднасці. На гэтым месцы ўжо будуецца прыгожая новая школа. Вясной у гэтым годзе, жыхары Нурца зробяць шырокую дарогу да школы і абсадзяць яе дрэўцамі.

І так з года ў год актыўна рэалізаваныя грамадскія працоўныя абавязацельствы прыносяць немалую карысць жыхарам Нурца. (вб)

Матэматыка

Каму-ж не спатрэбіцца такі цабэрак? На кірмашы яго не знойдзем, а калі знойдзем, то каштуе 60—65 зл.

Прадпрыемства драўлянай прамысловасці ў Гайнаўцы, вырабляе іх тысячамі па 25—35 зл., як пабочную прадукцыю. Але іх абавязак толькі прадукаваць, а не гандляваць і такія цабэркі ляжаць, бо ПЗГС-ы не хочуць іх купляць. Чаму? Мала месца ў складах. Ці сапраўды? Не, месца, то яно ёсць. Толькі застаўленае... спіртам. На месцы цабэрка стане 12 літраў спірту, а гэта каштуе больш тысячы злоты і заробак ад гэтага большы.

А што цабэркі людзям патрэбныя — гэта не важнае.

Тэкст і фота

—І. РЫБІНСКІ

Хоча быць шафёрам

У 1956 годзе я закончыў пачатковую школу ў Вейках. Далей вучыцца не пайшоў, бо не было каму працаваць на гаспадарцы, таму што падчас вайны немцы замардавалі майго бацьку. Цяпер маю 17 гадоў і хачу пайсці на шафёрскі курс, але не ведаю, дзе звярнуцца, каб здабыць гэтую прафесію.

Я. БОЛТРЫК

в. Вейкі, п. Ялоўка

АД РЭДАКЦЫІ: Курс гэтакі ёсць у Беластоку: Ośrodek Szkolenia Zawodowego, Białystok, вул. Сенкевіча 35. Для шафёраў прафесіянальных накіраваных ВКР-ам каштуе 500 зл., для аматараў накіраваных ВКР-ам — 200 зл. і для аматараў, якія паступаюць самі, без накіравання ВКР таксама 500 зл.

«Ніва» дапамагла

У адным з папярэдніх нумароў «Нівы» мы змясцілі «Адкрыты ліст да моладзі з Меляшкоў», у якім напаміналі аб занядбаным клубе і заняпадзе культурнага жыцця вёскі.

Ліст гэты моцна скалынуў моладдзю, яна вырашыла, што-б не стала, давесці клуб да парадку. У канцы мінулага года клуб быў адрамантаваны: папраўлена дах, устаноўлена выбітыя шыбы, атынкавана сцены ў сярэдзіне і, на пачатак вырашана нарыхтаваць пастаноўку п'есы «Мікітаў лапаць».

Вечарамі ў клубе стала збірацца не толькі моладзь, але і старэйшыя жанчыны і мужчыны.

Гарадоцкі Аддзел Праўлення БГ-КТ перадаў Меляшкоўскаму клубу партрэт Янкі Купалы і плакаты з узорамі народнай вышыўкі і мастацтва.

Моладзь збіраецца яшчэ крыху пашырыць будынак клуба, каб павялічыць залу, таму што яна надта малая, але тут патрэбная дапамога з боку мясцовых улад.

Цэны

Жыта 100 кг.	250 зл.
Ячмень 100 кг	300 зл
Пшаніца 100 кг.	400 зл.
Саланіна 1 кг	26—27 зл.
Валавіна 1 кг	20—25 зл.
Смятана 1 літр	16 зл.
Цыбуля 1 кг.	7 зл.
Салома 1 сноп	7—8 зл.
Курыца	30—40 зл.
Гуска	55—70 зл.
Пара яек	4,50—5 зл.

Беларускія кніжкі

Сіўко «Буквар» стар. 128 цана 2,55 зл.

М. Багдановіч «Выбраныя творы» стар. 347, цана 5.30

Я. Купала «Выбраныя творы» стар. 942, цана 17,75 зл.

Гэтыя кніжкі можна выпісаць па адрасу: Białystok, «Dom Książki», ul. Kilińskiego 10.

К- 58-1

Выбары, выбары!

Скрынка пытанняў і адказаў

Пытанне: Як устанаўліваецца вынік выбараў?

Адказ: Вынік устанаўліваюць на даных пратаколаў атрыманых з акруговых выбарчых камісіяў — тэрытарыяльныя выбарчыя камісіі.

Выбранымі лічацца кандыдатаў, якія атрымалі ў выбарчай акрузе найбольшы лік важных галасаў.

Калі аднолькавую колькасць галасоў атрымалі розныя кандыдаты, то аб выбары вырашае месца, на якім кандыдат фігуруе на спіску.

Новая ардынацыя не прадбачвае ўмовы атрымання радным абсалютнай большасці (звыш 50 прац.) галасоў. Ствараe яна аднак выбаршчыкам магчымасць галасавання на тых кандыдатаў са спіска, якіх будуць уважаць найлепшымі (больш лік кандыдатаў як мандатаў).

Сельскагаспадарчыя парады

Кармленне цялят

Ва многіх гаспадарствах цялят гадуюць аддзельна ад кароў і дапускаюць толькі карміць тры разы ўдзень падчас даення. У такіх выпадках бывае, што цяля за многа наядаецца і хварэе цяжкавылячальнай нястраўнасцю. Дзеля таго найлепш, калі цяля заўсёды свабодна хадзіць у аборы і само, калі хоча, тады падкормліваецца ад каровы. Асабліва трэба звярнуць увагу ці карова малочная, калі так — то здаіць крыху малака, каб цяля не пераелася. Цяля прызначанае на гадоўлю, пасля чатырох тыдняў, трэба адлучыць, зачыніць у асобную перагародку і дапускаць да каровы толькі тры разы ўдзень, а праз тыдзень толькі два разы. Пры тым трэба даваць яму крыху сена і малако з-пад цынтрыфугі, разведзенае з пераваранаю цёплаю вадою, або пойла з вотруб'я. За кожным разам, як толькі цяля нассецца, трэба здаіць рэшту малака з каровы.

Маладых бычкоў прызначаных на гадоўлю адлучаецца не раней, як за шэсць — восем тыдняў. Вельмі добра прызвычайваць цяля піць з пасудзіны. У такіх выпадках яно лёгка прызвычайваецца да піцця, прычым няма клопату ў выпадку адлучэння яго ад каровы. Трэба меркаваць, каб цяля наядалася не замала і не за многа.

У першых некалькіх днях, цяля трэба паіць свежым малаком проста ад маткі, цёплым. Даваць чатыры — пяць разы па поў, да трох чвэртак літра на раз. У другім тыдні цяляці трэба даць шэсць да дзесяці літраў малака ўдзень. Найлепш малако даваць паводле вагі цяляці: для ялошкі 1/8 яе вагі і для бычка 1/7. У чацвёртым тыдні жыцця даецца цяляці шэсць да васьмі літраў добрага малака і два да трох літраў з-пад цынтрыфугі. У пятым тыдні — тры літры добрага і сем да дзевяці літраў з-пад цынтрыфугі ў колькасці дзесяць да дванаццаці літраў на дзень. Малако заўсёды мусіць быць салодкае (на поўкіслае выклікае захворванне). У восьмым тыдні жыцця трэба паіць цяля пойлам: 1/4 аўса мятага крыху вотруб'я і макухоў. Ад дзевятага тыдня даецца штораз менш малака, зато больш іншай пашы як: пойла з вотруб'я з дамешаным мятым насеннем ільну, або макухоў, мятага аўса і дробнага сена. Вельмі добра паіць цяля пойлам з дробнага сена. Падрыхтоўваем яго ў наступны спосаб: дробна пасечанае сена заліваецца летняю вадою і ставіцца на некалькі гадзін, а потым заварваецца.

Інж. А. ВАЙТОВІЧ

Куток гаспадыні

БУЛЬБА. ТУШАНАЯ ПА - СЯЛЯНСКУ

Бульба наразаецца «часначком», бручка і морква — «кубікамі», цыбуля шынкуецца «саломкай». Усё гэта кладзецца ў каструлю і заліваецца да палавіны пасуды мясным бульёнам. Калі гародніна закіпіць, неабходна зверху пакласці спецыі (лаўровы ліст і перац), заліць тлушчам разам з падсмажанай у ім цыбуляй і паставіць на 20—30 мінут у печ або духоўку.

Бульбу можна тушыць таксама са свінінай ці іншым мясам.

Рэдакцыйная пошта

ЯНКА СЕМЯНЮК — Бельск. — Ліст атрымалі. Гумар слабы, не надрукуем.

Ф. І. КАЧАР — Гомель — Падаем адрас рэдакцыі украінскага часопіса: «Наша Слово». Варшава, вул. Вейска 14.

ПЕДАГАГІЧНЫ ЛІЦЭЙ У БЕЛЬСКУ. — Адносна высылкі «Нівы» мы інтэрвеніравалі ў Беластоцкім «Руху». Недастаўленыя нумары «Нівы» атрымаеце.

Адначасова паведамляем, што рэдакцыя высылкай «Нівы не займаецца. Гэта справа «Руху», і калі яшчэ здарыцца, што не атрымаеце «Нівы», пішыце ў «Рух». Беласток вул. Ліповая 32 а.

ЧЫТАЧЫ З ВОЛЬКІ ў Бельскім павеце ў сваім лісце ў рэдакцыю пытаюць: «Ці ў сапраўднасці ёсць галоўны герой партызанскага апавядання «Дэсант Дальныя» — Валодзя». Адначасова просяць падаць яго сапраўднае прозвішча і адрас.

АДКАЗВАЕМ: — Галоўны герой партызанскага апавядання «Дэсант Дальныя» — Валодзя — ёсць беларусам. Нарадзіўся і жыў да вайны (1941 г.) у адной з вёсак на Бельшчыне, дзе дагэтуль жыве яго сям'я.

На асабістую просьбу Валодзі, нажаль яго сапраўднага прозвішча і сучаснага адраса не можам падаць да ведама нашым чытачам.

Можам толькі сказаць, што Валодзя цяпер, зрэшты так, як і заўсёды, жыве ў Польшчы, працуе на адказнай пасадзе ў рангзе палкоўніка, мае шмат высокіх ордэнаў як польскіх так і совецкіх.

Пошукі

НАСТАЎНІК КАЧАР ФАМА ІВАНАВІЧ, які нарадзіўся 1 кастрычніка 1885 г. у вёсцы Рогаў, гміны Рэпкі, Сакалоўскага павета (Сакалоў Падляскі), а ў сучасны момант знаходзіцца ў БССР і працуе ў школе № 10 гор. Гомель, шукае настаўніка — Комара Іосіфа Іванавіча, які таксама нарадзіўся ў вёсцы Рогаў.

100

Ну, дарагія чытачы, дачакаліся мы дня, калі сядзім і разглядаем соты нумар «Нівы».

Чытаеш часопіс і навіваецца думка, што гэта народная ўлада дала нам магчымасць мець свой беларускі штотыднёвік. Зразумела, што калі пойдзем на выбары, дык будзем галасаваць за кандыдатаў Фронта адзінасці, бо з іншымі нам не па дарозе.

Сто нумароў «Нівы» — гэта сто тыдняў — вялікі перыяд часу, на працягу якога шмат вады працякло ў нашых рэках.

Сто тыдняў — гэта 700 дзён. Малання свята! Як хутка час праходзіць. За гэты перыяд я пастарэў, што з жалю плакаць гатовы. Падумайце, людцы добрыя, чалавеку ўсё маладшым хочацца быць, а тут гэтыя 100 тыдні да зямлі яго схіляюць.

Не ведаю як хто, але я не магу роўнадушна глядзець на лічбу 100. Асабліва люблю яе надрукаваную на ружовай паперцы, дзе з аднаго боку фабрыка нарысавана, а з другога наш брат — рабочы. Калі ў кожнага з нас будзе як найбольш гэтых паперак, тады, дарагія чытачы, будзем жыць на сто з прысыпкай.

З выпадку юбілея вартавала-б вялікую прамову напісаць і падмацаваць яе шматлікімі лічбамі, як напрыклад: колькі лістаў штодзённа прыносіў пісьманосец у рэдакцыю, у колькіх кіёсках хаваюць «Ніву», колькі тысяч чытачоў з'еднала сабе «Ніва» і г. д.

У нас наогул любяць сыпаць цыфрамі, як з бочкі, каб чалавеку як найтрудней было ў іх разбірацца, але я думаю што такі даклад — дарэмная работа. Мы ў сваім жыцці не будзем азірацца ў мінуўшчыну, а будзем глядзець на будучыню, і нававыбраныя намі органы ўлады памогуць гэтую будучыню зрабіць лепшай. Дзеля таго, замест даклада пачнем наш юбілейны дзень ад пажаданняў.

Кажуць, што недзе расце кактус, які раз на сто гадоў цвіце на Купалле. Тады, дарагія чытачы, пажадаем нашай «Ніве», каб сто гадоў жыла і з кожным тыднем усё прыгажэй квітнела.

Некаторыя грамадзяне на працягу ста тыдняў не паспелі яшчэ знайсці «Ніву». З выпадку таго, пажадаем ім шчаслівай падпіскі, пачынаючы ад юбілейнага нумара.

Рэдакцыі ад усяго сэрца пажадаем выпусціць 500-ты нумар «Нівы». А тады сустрэнемся з Вамі, дарагія сябры, пасядзім за куфлем піва, пагутарым, закурым самасей, каб дома не тужылі і ўспомнім сённяшні юбілейны дзень.
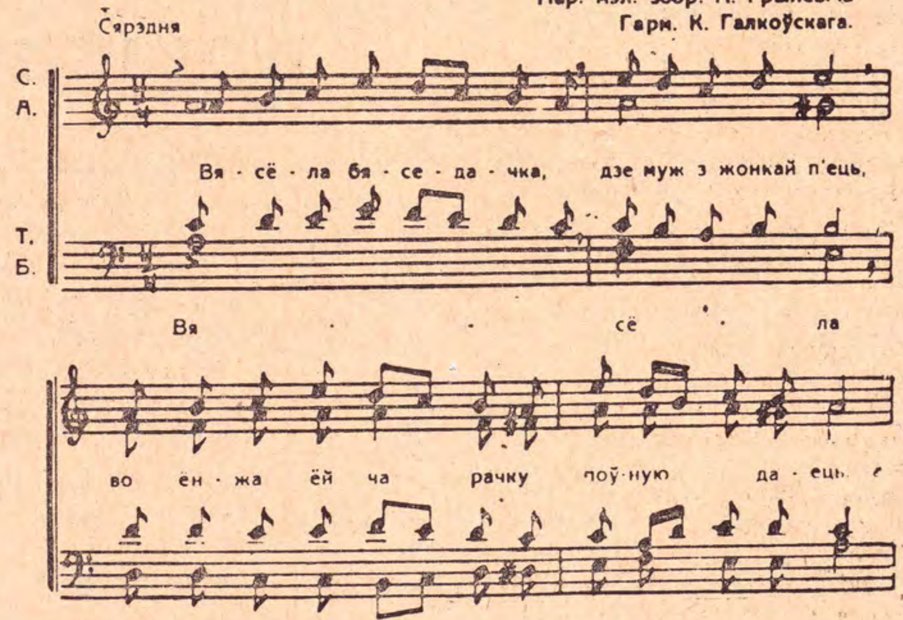
Сто гадоў, сто гадоў!

Дзядзька Лявоні

Лозунг дня

**У кожнай беларускай хаці
Трэба „Ніву" нам чытаці.**

Перапішы вялікімі літарамі і наклей на сцяну або плот.

*Вясёла бяседачка,
Дзе муж з жонкай п'ець:
Бо ён-жа ёй чарачку
Поўную даець.*

*Просіць выпіць мілую
Чарачку адну;
Каб забыць пра роднаю
Сваю старану.*

*Ня буду я, міленькі,
Поўнай выпіваць,
Ня буду старонаачкі
Роднай забываць.*

*У Роднай старонцы
Птушачкі пяюць,
А ў чужой старонаачцы
Часта слёзы льюць.*

Гумар стары але «яры»

Як ляпей

Спаткалі чалавека разбойнікі. Адзін кажа: «Зарэжам!» Другі кажа: «Павесім». А гэты чалавек: «Рабіце — кажа — людзі добрыя, як ляпей!»

Мачаха

Абдзяліла мачаха двох сваіх пасынкаў кожнага цэлым яблыкам, а свайму сыну нічога не дала, ды кажа да пасынкаў: — А вы-ж і майму сыну дайце хоць па-палавінцы!

Чаму людзі з рознымі валасамі родзяцца?

— Чаго гэта людзі родзяцца то чорныя, то белыя?

— Бо адны родзяцца ўдзень, а другія ўночы.

— Рудыя, калі родзяцца?

— Таксама ўдзень, толькі тады, як сонца моцна паліць.

Навучыцца

— Пане, конь захварэў, не п'е зусім.

— Дык яго ў старшыні выбярыце, то й піць пачне!

КАЦЮША

(У сучаснай версіі)

Расцвіталі яблыні і грушы
Сорак год над вольнаю Масквой —
Першы спутнік у прасторы рушыў
З пяцікутнай алаю звяздой.

Выхадзілі вочы навадзілі,
Усе людзі здзіўлены былі,
А за морам ЗША рабілі
«Авангардны» сатэліт Зямлі.

Ой ты, спутнік, ты расійска птіца,
Ты ляці за ясным сонцам ўслед.
«Авангарду», што не ўмеў здружыцца,
На тым свеце перадай прывет.

Хай ён спомніць, што зямлю аддалі
У Японії для ваенных баз,
А японцы на яго чакалі
І купілялі дзялкі на планеце Марс.

Расцвітайце яблыні і грушы!
Праплывуць зноў годы над Масквой, —
І на Марсе запяе Кацюша —
Чалавек з совецкаю душой.

СТАНІСЛАЎ УЛАДЗІН

Агафон, Сцяпан і Даніла гутараць аб «Ніве»

(Працяг са стар. 6).

— А чаго-ж ён туды? — пацікавіўся Сцяпан.

— Усё матэрыялы аб Кастусю Каліноўскім збірае.

Калі толькі з'явіцца ў вёсцы — дык хлапчукі за ім плоймай бягуць — «Дзядзечка, міленькі і мяне ў блакнот запішыце, я таксама праправўнук Кастуся Каліноўскага», — просяць адзін перад другім. А гэты дзядзечка (яму нядаўна закончылася ўсяго 20 год) толькі ідзе ды пасміхаецца:

— Вось гэта дык сапраўдныя парасткі патрыятычнага пакалення — думае.

— То мо' і галоўнага рэдактара Валкавыцкага не будзе ў рэдакцыі, мо' таксама ў камандзіроўцы? — запытаў Сцяпан.

— Што вы, дзядзька, хіба жартуеце, ці-ж галоўны можа ездзіць у камандзіроўку. На яго-ж галаве, так сказаць, уся рэдакцыя трымаецца.

— Гэта то так, — адказаў падумаўшы Даніла, але ёсць-жа сакратар рэдакцыі, Міхась Баравік, ці-ж ён не змог-бы заступіць галоўнага на некалькі дзён?

— Не, гэта немагчыма, — катэгарычна адказаў Абротка. Справа ў тым, што нашага паважанага сакратара, ні на хвіліну не пакідае думка: «як паменшыць сабекошт рэдакцыі».

— А пры чым-ж тут справа сабекошту рэдакцыі?

— Уявіце сабе, што галоўны, заставіўшы рэдакцыю паехаў у камандзіроўку.

І вось у такім становішчы журналіст прыносіць напісаны артыкул і няўпэўнена падсоўвае яго сакратару. А ў артыкуле гэтым мноства усялякіх знакаў прыпынку, паперакручваных слоў.

— А хто яго ведае, думае сакратар, прапушчу гэта дык зноў усялякія крыкуны падымуць голмаш, што «Ніва» калечыць беларускую мову. Не, не хачу я быць за гэта адказны, думае сакратар, лепш ужо адшукаць галоўнага і пракансультавацца з ім па тэлефону, тады і адказнасць з мяне спадзе.

— А паспрабуйце вы адшукаць на нашай Беласточчыне некага па тэлефону, дык вам не мала грошыкаў прыдзецца за гэта плаціць.

— Ну добра, кажа Даніла, — аднак ёсць-жа ў вас і трэці член рэдкалегіі, Васіль Баршчэўскі, можна і з ім параіцца.

— Кіньце вы, адказаў Абротка — і гаварыць няма чаго. Малады ён яшчэ, у жыцці не вопытны, Ці-ж можа сакратар з такім раіцца.

— Так, выходзіць гэта складаная справа — задумліва прамовіў Даніла.

— А скажы даражэнькі, што сталася з нашай Верачкай Леўчук. Такія, дзяўчынка, палымяна-патрыятычныя артыкулы пісала, так сказаць, наш патрыятычны дух падымала і нешта яе ўжо даўжэйшы час не чуваць на старонках «Нівы».

— Яна бачыце зразумела, што патрыятызм і пашану да сваёй нацыянальнасці трэба перадусім разбудзіць сярод наймалодшага пакалення. Вось таму яна і пачала рэдагаваць «Зорку». І цяпер нашая Верачка, так сказаць, галоўным рэдактарам «Зоркі».

— Ну, а як-жа маюцца рэдактары: Амільяновіч, які праславіўся партызанскімі ўспамінамі. Хмялеўскі, Рыбінскі і наш славуты паэт — Віктар Швед? — пацікавіўся Даніла.

— Сапраўды Амільяновіча ўжо ўсюды ведаюць. Нажаль гэта са шкодай для рэдакцыі — адказаў Абротка.

— Чаму-ж гэта? — спытаў Сцяпан.

— Бачыце, калі давядаліся, што Амільяновіч сабраў шмат матэрыялаў з дзейнасці беларускіх партызан на Беласточчыне — ды і пачалі яго цёгаць. То ў аддзел гісторыі партыі пры ЦК яго выклікаюць, то ў Міністэрства нацыянальнай абароны, то ў Галоўнае Праўленне ТПП-Р, вядома, іх гэтыя матэрыялы цікавяць, яны-ж іх ня маюць. І раз'язджае наш Алесь быццам той кур'ер, а на рэдакцыйную працу нямашака часу ў яго.

А Хмялеўскі ўжо некалькі тыдняў сядзіць недзе ў сельгаскааператыве. Цяпер бачыце, — тлумачыў далей Абротка, — у сельгаскааператывах разлікі ідуць, кааператыўшчыкі рэзультаты сваёй гадовай працы атрымоўваюць. Вядома, пры гэтых разліках то і каўбаска засквэрчыць смажаная і корак выскачыць з літроўкі, а Хмялеўскі, трэба вам ведаць, вялікі майстар па гэтых справах. Ну і матэрыял з такіх разлікаў вельмі ўжо цікавы.

Рыбінскі, як заўсёды, запрацаваны на ўсе рукі і на ўсе акалічныя рэдакцыі. Вельмі-ж ужо працавіты чалавек ён.

А Віктар Швед — ён чалавек сталічны. Да нас у рэдакцыю мала калі й заглядае. Вядома, сталіца, гэта вам не Беласток, там і натхненне паэту хутчэй знайсці.

— Ну, вось мы й падыйшлі к «Дому прасы» — закончыў Агафон.

— Дык у гэтым прыгожым будынку змяшчаецца «Ніва»? — няўпэўнена спытаў Сцяпан.

— Так дзядзька, — адказаў з гордасцю Абротка, нараўні з іншымі рэдакцыямі.

— Бач, Сцяпан, я табе не раз ужо гаварыў, што мы, беларусы ў Народнай Польшчы цяпер нараўні з іншымі — сказаў Даніла, бач ты ў якім яны прыгожым будыначку абсталяваліся.

— Бачу, бачу — усхвалявана прагаварыў Сцяпан.

Яны накіраваліся ў шырока адчыненыя рэдакцыйныя дзверы.

ВАСІЛЬ ШУЛЯК

